

בס"ד

101

ערב שבת פרשת בשלח
י"ב שבט תשפ"ב

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידיית

"אף פעם
לא מחאו לי
כפיים!"
ראיון עם מתניה ריגר על
חינוך מאמין לילדים מיוחדים

נפוצים באדמת גן עדן

שמיע'ו סמט'ו

לשנה טובה תבתבו ותצמחו!

חג תעודות
המחצית
הדס לוינשטרן

נתרם על ידי דנמרק
לטול כרם
צבי יחזקאלי

גן עדן בעולם הזה
התוועדות

פרח מפלסטיק
הרב עדין שטיינזלץ

אדמה מחייכת
סיפור לט"ו בשבט

באמונה
מניח אבא קינז

IL360
The Single is Always the Best

SOHO PARK
נווה שמיר בית שמש

מקום נפלא לנג'ו

דירות מהממות • מרפסות גדולות • גינות • מטרג' רחב
• פנטהאוסים • 4-5 חדרים • 3 חדרים עם אופציה

050-960-60-69

השיעור שקראתם ואהבתם?

שאלות באמונה?

רעיונות לפעולה?

סיפור לחיזוק?

מהיום כל התוכן

קרוב אליך בקליק

אלפי טורים, רעיונות, סיפורים, שו"תים ושיעורים עמוקים ומחזקים של מיטב הכותבים: הרב יהושע שפירא · הרב יונתן זקס זצ"ל · אביתר בנאי · צבי יחזקאלי · הרב עדין שטיינלץ · הרב רזאל · אהרו רזאל · מיכל וולשטיין · אלומה לב ועוד המון שהנייר צר מלהכיל אבל האתר לגמרי מאפשר

more & more

קרוב אליך

חפשו בגוגל: קרוב אליך, בטוח שתמצאו

www.karovel.co.il

לדאוג לעתיד שלך ושל הדור הבא זה מכללת אורות ישראל

<p>לגור בקמפוס ירוק ורחב ידיים</p>	<p>ליהנות ממרצים מעולים</p>	<p>ללמוד באווירה טובה</p>	<p>הסעות מרחבי הארץ</p>
------------------------------------	-----------------------------	---------------------------	-------------------------

יום פתוח וירטואלי - בזום
יום ראשון, כ"ח בשבט (30.1), בשעה 18:00

תואר ראשון B.Ed. בקמפוס הנשים אלקנה

- ◀ לשון
- ◀ מתמטיקה
- ◀ אנגלית
- ◀ גיל הרך
- ◀ חינוך מיוחד
- ◀ תנ"ך
- ◀ תושב"ע
- ◀ מחשבת ישראל
- ◀ היסטוריה
- ◀ ארץ ישראל
- ◀ קידום נוער
- ◀ מחול ותנועה

03-376-376-7

חפשו ב-Google "תואר ראשון באורות"

לכבוד: מערכת העלון 'קרוב אליך'

"אני מנסה להיזכר בסיפור של אביתר בנאי מלפני כמה שנים, על רב שביקר אצלם בבית הספר הממלכתי, יודעים על מה אני מדבר?"

על החתום
י. קגן

קרוב אליך, עכשיו גם

בקליק

קרוב אליך

כל הטורים, הכותבים, הכתבות והרעיונות שקרובים אליכם
ועוד הרבה יותר עכשיו באתר החדש של "קרוב אליך"

www.karovel.co.il

אמה
 רבספס
 שנה?

נרשמים לסמסטר אביב ומרוויחים שנה שלמה

הסבת
 אקדמאים
 להוראה

תואר
 שני

תעודת
 הוראה

תואר
 ראשון

חדש! תוכנית ייחודית להסבת אקדמאים לחינוך מיוחד

חינוך מיוחד | לשון | אנגלית | ספרות | גאוגרפיה ולימודי סביבה | אזרחות | תושב"ע | מתמטיקה
 מדעי המחשב | מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי א"י | תקשורת וניו מדיה | תנ"ך | מחשבת ישראל

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 073-3742354 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

אם אדם אונס בשלל שיהיה לו צרכו או משולמת, הוא יכול
לדבור ארבע ולשאלו את צרכו בדפנות, אם יש עוד דרך
לשבור הוא יוכל להתמודד עם הקשיים שלו כפי שיש לו.

שיחת חברים

עם מיני יוספי

ניגון של רועה

הנכונות והמודעות שלו מתעוררת לחיים, אז הוא יכול לבוא לידי
בחירה נכונה ונכונה.

כדי לעורר את המודעות בנושא האכילה, צריך לשאול
ארבע שאלות שרמוזות בראשי התיבות של המילה
מאכ"ל: 'מה', 'איך', 'כמה', 'ולמה'. כלומר, מה
אוכלים, איך אוכלים, כמה אוכלים ולמה - מה הסיבה
לאכילה הזאת. שאלת ה'איך' שאדם שואל את עצמו,
יכולה לגרום לשינוי מידי של המצב. אם אדם מגלה
פתאום שהוא אוכל בלהיטות, בחיפזון ובחוסר
נימוס, הוא יכול להתחיל תהליך של תיקון. רבי
נחמן אומר, שאדם צריך לחשוב ולדמיין תוך כדי
אכילה, כאילו הוא יושב לאכול לפני שר חשוב ורם
מעלה, שאז כל שפת הגוף שלו הייתה משתנה.

השאלה הרביעית, שאלת 'למה', יכולה גם היא להביא להתפתחות. יש
מצבים, שאנחנו אוכלים רק בשביל לארוח חברה למישהו אחר. לא תמיד
האכילה שלנו היא סעודת מצווה, ואנחנו עלולים לאכול לא רק מתוך רעב,
אלא גם מתוך שעמום. אם אדם אוכל בגלל שהוא עצוב או משועמם, הוא
יכול לעצור לרגע ולשאול את עצמו בעדינות, אם יש עוד דרך שבה הוא
יכול להתמודד עם הקשיים שעוברים עליו.

תיקון האכילה יכול לקדם אותנו הרבה מאוד, בגלל ההזדמנויות המרובות
לתרגול שיש לנו בחיי היום יום. יש עניינים שכדי לתרגל אותם צריך ללכת
פעם בשבוע לחוג או סדנה, אבל בענייני אכילה כל אחד מאיתנו יכול
להפוך לתלמיד מצטיין שלוש פעמים (ואולי קצת יותר...) ביום, ולהתעלות
עוד ועוד.

נעשה ניגון שלב

בט"ו בשבט, יש לנו גם הזדמנות להקשיב לשירת העשבים הידועה,
שעליה מדבר רבי נחמן בליקוטי מוהר"ן: "כִּי כָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ שִׁירָה
שְׁאוֹמֵר, שְׁזָה בְּחִינַת פֶּרֶק שִׁירָה, וּמִשִּׁירַת הָעֵשְׂבִים נֶעֱשֶׂה נְגוּן שֶׁל הָרוּעָה".
רבי נחמן מלמד אותנו, שהשהייה בטבע נותנת אפשרות לאדם בעל רגש
פנימי, לקלוט את שירת העשבים. לכל דבר בבריאה יש ניגון פנימי, והרועה
- המנהיג - יכול ליצור מהמנגינה שכבר קיימת בבריאה, ניגון חדש לגמרי.
הניגון המחודש של הרועה מעניק חיות חדשה לעשבים, וכך הכל פורח
ביתר שאת. בימינו יש מחקרים רבים על כך שמוזיקה מועילה לצמחים
לגדול, וכדאי לנו לזכור שעל בני אדם היא משפיעה על אחת כמה וכמה.

בסיום אותה תורה, שכידוע הפכה למפורסמת בעקבות השיר של נעמי
שמו, רבי נחמן מוסיף, ששירת העשבים מביאה טובה נוספת לרועה עצמו.
מכיוון שאדם חי בטבע, הוא עלול להיות מושפע מהבהמות. בדרך כלל
אנחנו אמנם חושבים על רועי צאן כמקצוע פסטורלי ורגוע. אדם שיש לו
המון זמן, לנגן בחליל בחיק הטבע. הבעיה היא שלא תמיד המצב הוא כזה.

רבי נחמן מזהיר אותנו, שאם אדם חי כל הזמן עם בהמות, או עם סביבה
בהמית, הוא עשוי להיות מושפע. התודעה של הסובבים משפיעה על כל
אדם, ואפילו אם הוא בעל אישיות נעלה, יש סכנה ליירידה עמוקה לרמה
הנמוכה של החברה מסביב. כמוכרן שאם החברה מורכבת מאנשים כרמה
גבוהה, אז יכולה להיות השפעה לטובה, אבל למי שחי עם בהמות, כאלה
או אחרות, יש סכנה גדולה להפסיד את כל המעלות שלו. בא רבי נחמן
ומגלה לנו, שהניגון שומר על הרועה. אם אדם יודע להקשיב לניגון הפנימי
של כל מה שקורה מסביבו, הניגון הזה יביא לו טובה גדולה, ויעזור לו
לזכור את הייעוד והשליחות שלו בעולם.

כולנו מוזמנים למצוא את הניגונים שיזכירו לנו את היעוד הנשמתי שלנו.
ט"ו בשבט הוא זמן לשאול את עצמנו פנימה - מה היא השירה ומה הוא
הניגון שלי. מה יזכיר לי את שליחותי בעולם, וממילא, מה יחזיר לי את
השמחה והחיבור לה'. כשאם מוצא את הניגון שלו, אז גם כל העשבים
והעצים מסביב מקבלים חיות חדשה. לחיים!

שלום חברים יקרים! שתהיה לכם שנה טובה ומתוקה! תחל שנה
ועציה הטובים! אמנם חכמינו אמרו שהדין על פירות האילן
הוא דווקא בעצרת - חג השבועות, אבל אני מבקש
לנצל את ההזדמנות ולברך אתכם לכבוד ט"ו
בשבט, שכל אחד מכם, יזכה להיות עץ פרי שעושה
פירות מתוקים.

מאוד מעניין לראות שלמרות שסדר ט"ו בשבט הוא
מנהג מאוחר ולא מופיע בספרי הקדמונים, בכל זאת
עם ישראל מחבב מאוד את היום הקדוש והמבורך
של ט"ו בשבט, ומרכה באהבה וחיבה לארץ ישראל
ולפירותיה הקדושים. אנשים רבים נוהגים לקיים סדר
ט"ו בשבט בביתם, ובחצרות החסידים מציינים את
היום הזה בטישים גדולים שהאדמו"רים עורכים ביד רחבה.

מה, איך, כמה, למה??

העיטוק בפירות הארץ, מעורר הזדמנות לעסוק בתיקון כללי של האכילה.
האכילה שלנו היא נושא חשוב, שבזכותו אדם יכול להתקדם ולהתפתח
רוחנית, אבל חלילה עלול גם לדרדר את מצבו. כמו בנושאים אחרים
בעבודת ה', התיקון מתחיל ממודעות. אם אדם לא מודע לפעולות שלו,
הוא נשלט בעצם על ידי התת-מודע שלו, וממילא המשמעות היא שהוא
מאבד את יכולת הבחירה. לעומת זאת, כשאדם יודע לשאול את השאלות

מסובר לך?

מאמין שאפשר אחרת?

חינוך פשוט

גישה אחרת לחיים

סדנת הורים אינטרנטיית (שמונה מפגשים)
לחיזוק הביטחון והסמכות ההורית, מתוך שלווה וענווה.

מתחילים יום רביעי כ"ד שבט 26.1

הנחה ל-10 הנרשמים הראשונים

סדנאות הורים ליוני צוותים
חינוכיים יעוצו ואימוון אישי

לפרטים ולהרשמה:
יובל לוינגר | 0523114493
Vuval.se123@gmail.com

עוד על חינוך פשוט ובאתר
www.chinuchpashut.co.il

בס"ד

לצמוח

לגבהים חדשים
באולפנת רגבים בגולן

חדש

מסלול מחקר
ופיתוח טכנולוגי
המשלב עבודה
במעבדה ובשטח

בואו להוביל את חקלאי העתיד יחד
ולצמוח מתוך חיבור לאדמה, לתורה ולעצמך
ימי היכרות באולפנא:

בט"ז אדר א' 17/2

בכ"ג אדר א' 24/2

בל' אדר א' 3/3

אשחר & more

צוות מקצועי
ולווי אישי

אפשרות
לנקודות
אקדמיות
במסלול המחקרי

בגרות מלאה
ברמה גבוהה

לימודי
מדרשה
עשירים

עבודה
חקלאית
מתוך
שליחות

רגבים בגולן
אולפנה תורנית חקלאית
מבית רוח הגולן ע"ד

להרשמה לימים הפתוחים: עטרה: 050-6619045 | ניתן להשאיר הודעה
Misrad@uregavimbagolan.org.il או דרך אתר הרישום של החמ"ד

בשעת כתיבת הטור הזה קיבלתי טלפון מחברים בחוות ערוגות במדבר יהודה. כרם ותיק לזכרו של יהודי שנרצח בפיגוע, עומד להיעקר. השכנים הבדויים לא טענו כלום כלפי השטח, ואפילו להפך: באו לחזק, אבל המדינה מתעקשת לעקור.

צבי יחזקאלי

הקרב על העצים

בארץ ישראל - לא נוטעים את עצמנו באדמתה, כי בעצם אנחנו לא יודעים למי היא שייכת. עצים תלויים באוויר מחכים לתשובה. להכרה שזו אדמתנו.

מנגד, ישנן עקירות עצים על ידנו. יהודים

נטעו עצים וכרמים והרשויות החליטו שזה לא במקום הנכון ולא על האדמה הנכונה. יותר טבעי בעיני הרשויות שילידי הארץ הערבים נוטעים עצים מאירופה, מאשר בעלי הארץ שבאו מאירופה עם געגוע לחדש את מה שהופסק אלפיים שנה.

בשעת כתיבת הטור הזה קיבלתי טלפון מחברים בחוות ערוגות במדבר יהודה. כרם ותיק לזכרו של יהודי שנרצח בפיגוע, עומד להיעקר. השכנים הבדויים לא טענו כלום כלפי השטח, ואפילו להפך: באו לחזק, אבל המדינה מתעקשת לעקור.

"אל נא תעקור נטוע" זעקה נעמי שמר ערב הפינוי מסיני. ומאז עקרנו גם עקרנו המון נטועים. מה זה אומר עלינו, על תחושת הצדק שלנו ועל האמונה שלנו? העץ הוא סמל לאמונה ולשורש שלנו. בט"ו בשבט הזה ניתן מקום לכאב של העצים ולכאב שאנחנו מרגישים כשאנחנו רואים את כל הקרקס הזה.

במעשה מאבדת בת מלך של רבי נחמן, כאשר המשנה למלך מחפש את בת המלך כבר יותר ממאה שנים, נופל ונכשל בכל משימה, הוא פוגש ענקים עם עצים על כתפיהם. הם אומרים לו שכל החיפוש שלו הוא הזיה ושטות, ושכדאי שירד מהחיפוש האובססיבי אחר אבודותיו הרוחניות. המשנה למלך טוען בפניהם שהוא מסרב להתייאש.

למה הוא לא פחד מהענקים הללו, הסמכותיים והגדולים? כי הוא ראה את העצים מונחים על כתפיהם ללא שורש באדמה. ואז הוא הבין שמי שלא נוטע את העץ באדמה, מאמין שיש ייאוש בעולם. עץ על הכתף משמעו ייאוש, ואילו עץ באדמה משמעו אין ייאוש. רק לאחר שהענקים מבינים שהוא לא קונה את סחורת הייאוש שלהם, הם מתהפכים ואפילו מסייעים לו בדרכו להשבת האבדה.

הסיפור מאוד דומה למה שקורה כאן. כששכנינו רואים את היחס שלנו לעצים שלנו, הם משקפים לנו את הייאוש שלנו. עצינו ושרותינו נשרפים ואנחנו מספרים לעצמנו סיפורים שזה בגלל מזג האוויר בעזה או בגלל הברקים. אבל כשאנחנו נחזור להכות שורש, הסיפור יתהפך, ואז גם השכנים שלנו יעזרו לנו.

אפשר לעזור למישהו רק אחרי שהוא נוטע שורש, לפני כן זו הבחירה והאמונה שלו ואי אפשר להתערב בזה.

בט"ו בשבט הזה, כאשר סביבנו יש יותר עקירות מנטיעות, זה הזמן להיזכר בקשר שלנו לאילנות. מעץ החיים והעוצמה הרוחנית הכי גבוהה שמסמל העץ, ועד לקרב על העצים שמתרחש בימנו.

לא בכדי אומר רבי נחמן שכאשר אדם מתפלל בשדה, כל העצים והצמחים באים בתפילתו. כל שירת העשבים שנכתבה וזעקת בימים אלו כותרת אחת. חיזור אל העצים שלכם. אל השורשים שלכם. אל המהות של היהודי שהיה נודד וחזר לארצו להכות שורש. זה הזמן לצאת אל העצים, אל הטבע, לעשות תשובה ולהתחיל מחדש. העצים עומדים שם ומעליהם שמיים ומעליהם בורא עולם שנתן את כל הטוב הזה עם בקשה קטנה: תתחברו מלמעלה עד למטה, לאדמה.

הנטיעות של הקרן הקיימת בנגב הופסקו השנה ולא בגלל שנת שמיטה אלא בגלל הדרושה של חברי הכנסת הערבים. הם יודעים היטב שעץ זה סימן לשייכות. השורש של העץ הוא החיבור לאדמה. השנה אנחנו שומטים ולא נוטעים וזו ההזדמנות לקלוט כמה נוטעים סביבנו. מטעים שלמים של עצי זית ניטעים ביהודה ושומרון על ידי ערבים. מרחוק זה נראה אולי משהו שניטע על ידי יהודים, אך כשמתקרבים למטעים הללו אפשר לראות פתקים קטנים מוצמדים לעצים שמגלים, מי באמת נוטע היום: "נתרם על ידי הולנד לבית לחם". "נתרם על ידי דנמרק לטול כרם". אלו שנלחמו בנו באירופה, כעת קונים עצים לפלסטינים כדי להכות שורש במקום שבו אנחנו אמורים לנטוע. הנוף מתמלא בעצים, אבל של מי? מי יטען פה לשורש עוד כמה שנים, כאשר אנחנו בהחלט ממשלה ישנה לא מקימים ישובים

ישיבה קטנה גדלים יחד בעוז ובהדר

רוצה לקרוא בתורה? רוצה לתקן עם יום אישי ואווירה משפחתית?
רוצה להתחיל בצובצוב ובשאיפות גדולות?
מתחיל איתנו בחברה!

ישיבת "עוז והדר" שנפתחה השנה בחדרה מונה כ-20 תלמידים. הישיבה הוקמה על ידי ישיבת דרך חיים בשעלבים, בשיתוף מרכז ישיבות בני עקיבא והישיבה התיכונית חדרה. הישיבה מיועדת לתלמידים הרוצים להתנדל בתורה ויראת שמים, בעלי משמעת עצמית ושמחת חיים. בישיבה לומדים לימודי קודש כהעמקה ובהיקף פנימייה, ניבוח חברתי ובברות בשנה אחת.

תלמיד מחזור א'
"הלימוד בישיבה כרום נבונה מתוך דיסק חברים. החברה מנוכחים ויש אהדת חברתית טובה מאוד בישיבה. ללמוד תורה בישיבה, זה הרוב שבונה אותי. רק מחכה לחזור כל פעם לישיבה"

סויד הרב יעקב אריאל שליט"א
"אין ספק שהלומדים בישיבה כחדרה יצליחו בלימודם. ירו את הרהים נחת וינדלו תורה ויאדיר"

הצטרפו אלינו בשנת תשפ"ג!

לפרטים והרשמה: 052-4045295 | מייל: yhadarhai@gmail.com

בס"ד

שבת התלמוד הירושלמי כִּינּוּרָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

שלושה ימים של הרצאות, סיורים
ומנגינות במלון כינר

חמישי - מוצ"ש | פרשת
ט' - י"א אדר א' · 10-12/2 | תצווה

בהשתתפות:

הרב יהושע ויצמן, נשיא מכון הירושלמי
הרב אליהו רחמים זיני, הרב איתאל בר לוי,
פרופ' לייב מוסקוביץ', הרב ד"ר אברהם בלס,
הרב שמואל הרשלר, הרב ד"ר יהודה זולדן,
הרב ד"ר אליהו אביעד, ד"ר יפה זלכה.

- מופע של אנסמבל ניגון ירושלמי
בהנחיית הלל מאלי
- הרצאות ופאנלים במגוון נושאים

- סיור בעמק הבכא
ברמת הגולן בהדרכתו של
תת אלוף במיל' אביגדור קהלני

אשתד more

להרשמה חפשו "שבת התלמוד הירושלמי בכינר"
marketing@evp.co.il | 054-4226869

עת רצון

בתזמון מושלם ובסמוך לחג מתן התעודות בבתי הספר מגיע ט"ו בשבט. ובחלומי, אני מקבלת תעודה. אך בתעודה זו לצד עמודת הציונים המתייחסים להישגים שלי ולתוצאות, תהיה עמודה נוספת שתוקדש - לרצון. כמה רציתי בכל אחד מתחומי החיים שלי. כמה רציתי לאהוב, כמה רציתי להתפלל.

ט"ו בשבט הגיע, ראש השנה לאילנות. זה לא נכנס בדיוק במנגינה של הגן אבל זה מה שכתוב במשנה. בניגוד לחגים כמו פסח, שבועות, חנוכה או פורים - ט"ו בשבט לא מציין נס או אירוע היסטורי רב משמעות, אנחנו לא עוברים לפניו יתברך כבני מרון. ט"ו בשבט גם לא חוגג את התוצאה הסופית - הפירות, אלא רק מציין נקודה בתוך רצף תהליכי הצמיחה של העץ, עלה השרף באילנות וירדו רוב גשמי שנה.

עד עכשיו העץ היה פאסיבי. הוא נשתל, הוא הושק, השמש האירה עליו בטובה, והנה עכשיו מתחיל העץ בעצמו לפעול. השרף עולה באילנות, וכוח הצמיחה הפנימי של העץ מתעורר. זהו תהליך עדין ומופלא, ובעיקר - פנימי. אי אפשר לתת לו ציון, למרות שמצד האמת - כך היה ראוי. לשים את הדגש על הרצון.

הרצון הוא המנוע הפנימי שבזכותו אנחנו פועלים. ועל הרצון צריך להתפלל הרבה. ה'בני יששכר' אומר להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהודר "הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ראשית יסוד הצמיחה שיומין לו השם יתברך לעת המצטרך את הפרי עץ הדר". אתרוג? ! איך אתרוג? אני חיה לי מיום ליום. אפילו תחפשות עוד לא הזמנתי, איך אתה רץ עד סוכות?

האתרוג משול ללב. זה הזמן להתפלל על הלב שלי, על הרצונות שלי שיהיו טובים. הרב אליהו זצ"ל היה אומר לשים לב טוב שהאתרוג חף מכל כתם ולכלוך. האתרוג משול ללב, והלב צריך להיות נקי נקי.

כשהרצון מתגדל באופן אמיתי, מבפנים, הוא מצמיח. כשמתמשים ברצון בגסות ולא נותנים לו את מקומו האמיתי הוא קמל. ואיתו מתנמכים כל הרצונות היפים. "אני רוצה מכונית", שם שם.

ט"ו בשבט הוא עת רצון. הוא העת (הזמן) של הרצונות. השם משמואל אומר "אף לאנשים שמיעטו בעבודה עד הנה ואינם מרגישים, מכל מקום ההארה אלקית בודאי עשתה את שלה בהעלם על כל פנים וניתנת בו בחינת לב, ואם עוד יתיישב בדעתו עוד ימצא בעצמו את בחינת הלב והרגש יותר מאשר עד הנה". ברור שקרה לנו נס בט"ו בשבט! איזה נס קרה בט"ו בשבט? נס הרצון. התוצאות הסופיות הן תולדה של הרצון. במקום התוצאות הרצויות, הפני מבט פנימה אל הרצונות הרצויים. לעורר בתוכי את נקודות הרצון. יפה את רעייתו כתרצה - כשאת רוצה.

אנשים מתבלבלים בין רצון לבין פוטנציאל, בעברית צחה - יְכֻלָּה (כמו יוזמה, עוצמה וכו') זה שאני יכולה זה לא אומר שאני רוצה. מה שקובע בסוף זה הרצון, לא הפוטנציאל. ט"ו בשבט הוא לא חג הפוטנציאל. פוטנציאל לא שווה הרבה אם הוא לא בא לידי ביטוי בפועל. אני יכולה להגיד לגרעין של התמר עד מחר "יש לך פוטנציאל לא ממומש, חבל, אתה יכול להיות ממש עץ מעולה".

לא ראיתי אף מחקר שאומר שאנשים עם פוטנציאל הצליחו יותר מאנשים בלי פוטנציאל. אם כבר אז הפוך. אולי הסיבה הכי נפוצה היום לחוסר הצלחה היא דווקא כישרונות גדולים ומיעוט פעולות מעשיות. מה שנקרא אורות גדולים בכלים מועטים. פוטנציאל זה אחלה, אני ממש לא נגד, אבל גם גרעין התמר שבידי יכול להיות עץ נהדר, זה פשוט לא יקרה אם אני לא אדחוף את הידיים לברוך ואשתול אותו.

הציונים בתעודה החלומית מתייחסים גם לתוצאות מפני שגם הן חשובות, אבל החשיבות שלהן נמדדת בעיני הקדוש ברוך הוא כחלק ממכלול שלם. "לפום צערא אגרא", לא רק לפום הישג הסופי אגרא. רצון אמיתי הוא רצון שמניע לפעולה, פעולות שנעשות מתוך רצון מצמיחות פירות מתוקים במיוחד, והקדוש ברוך הוא כל כך אוהב אותנו רוצים.

מתפללת על התלמידות שלי וגם עלי, השם יתברך, תעזור לנו לרצות וגם לפעול את הרצונות.

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

יומולדת משונה

ה'שם משמואל' מעמיק בקשר שבין ט"ו בשבט לשנת השמיטה. אחד הפלאים של ראש השנה לאילנות הוא, שהוא לא נקבע על פי מציאות הנטיעה אלא על פי חשבון אחר (המבורא בגמרא - הזמן בו יצאו רוב גשמי שנה). לכאורה, היינו מצפים שמאחר ו"האדם עץ השדה", אזי כמו ששנותיו של האדם נספרות מיום הולדתו, גם שנות האילן צריכות להיקבע, לכל אילן ואילן, על פי זמן נטיעתו, ולא על פי זמן אחיד לכל האילנות שניטעו בשנה האחרונה.

איזה מין יומולדת משונה זה?

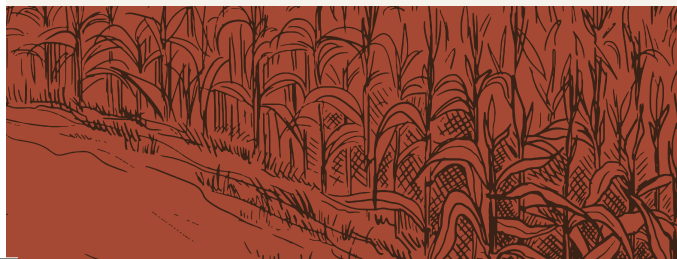
אלא, שכשם ששנת השמיטה מעמיקה בנו את ההתבטלות לבורא, שכן בה איננו נוטעים ואיננו זורעים, כך בכל שנה מלמדנו ט"ו בשבט את אותו יסוד. אם היתה נקבעת שנת האילנות על פי הנטיעה, היינו יכולים להתבלבל ולשכוח מי הוא הנותן לעץ מים וחיות. היינו תולים הכל במעשי ידינו - אנחנו נטענו, ומכאן ואילך אנחנו מונים לנטיעתנו, למעשה האדם. בא ראש השנה לאילנות ומעמידנו על טעותנו - לא ולא, הקדוש ברוך הוא הוא הנותן לך כח לעשות חיל, והוא "המְכַסֶּה שְׁמֵים בְּעִבְיָם הַמְכִינִי לְאָרֶץ מְטַר הַמְצַמֵּחַ הָרִים חֲצִיר, נוֹתֵן לְבִהמָה לְחֶמְהָ... (תהלים קמז), ואתה תספור את שנותיו של העץ מנקודת הזמן בה הוא מחשב

את הדברים.

זוהי תוכנה עמוקה, תמיד, ובמיוחד בשנת השמיטה. הרי עומד האדם מול שדהו בשנה זו, ותמה - מה נאכל? אך, בתקופה בה נוהגת השמיטה בארץ מן התורה (שנוכה בעז"ה בקרוב), כאשר רוב יושביה על אדמתם, הקב"ה מצווה לנו את ברכתו, והארץ עושה את יכולה לשלוש שנים! כמה אמונה מתמלא ליבו של האדם מול נס זה, כמה הכרה והבנה שהמחשבה שהכל תלוי במעשינו היא שקר והבל.

השבוע, כשנשב לסדר ט"ו בשבט, נתבונן על פרות ארצנו (שכן כך ראוי לעשות - להשתדל לרכוש מפירות הארץ הטובה הזו ולחזק ידי חקלאיה), ונודה לה' על מה שנתן לנו, על הארץ, ועל מחייתה, ועל כלכלתה, ועל פירותיה, ועל פרי גפנה!

ספריית מסעול

שמחה להציג את

ספרה החדש של ד"ר חנה קטן

חיוצה לכלל צוג נשוי, בלניות, מוצריכות כלות, מוצריכי חתנים, רכנים, בוצקות טהרה וצוצ

טהורה את

בספר נפגוש את הטובלת ואת המעטפת שסביבה - מדריכת הכלות, הבלנית, בודקת הטהרה, הרופאה, הרב הפוסק והבעל כמובן. ועוד. יש בו סיפורים אמיתיים מהחיים. המחברת מצליחה לשלב סיפורים נוגעים ללב ומידע חיוני, היבטים הלכתיים והיבטים רפואיים, ונראה שכל זוג ימצא את עצמו בלא מעט פרקים מתוך ספר מיוחד זה.

255 עמודים מעוצבים | כריכה קשה

הספר קיבל את הרכת

הרב שמואל אליהו שליט"א

ואת הרכת הרבנית יחימה מלרתי תחי'

עת ללדת

'תכנון משפחה' יהודי הוא תכנון משפחה גדולה, בריאה ושמחה. ספרון 64 עמודי צבע.

דרך כלה

הכנת כלה לחופתה. מבט רפואי-הלכתי. מהדורה חדשה ומורחבת בכריכה קשה עם הוספות בענייני בחירת מדריכת הכלות, נשים הנשואות לחיילים בתפקיד ועוד... 64 עמודי כרומו צבעוניים עם איורים מרשימים.

רפואה בפרשה

עובדות ובירורים רפואיים-הלכתיים אקטואליים כסדר פרשות השבוע, מובאים באופן ידידותי ומונגש, מנקודות מבט שונות ומעוררות עניין. בשילוב צילומים ותרשימים. כריכה קשה. 208 עמודי צבע.

עת ללדת' במתנה ברכישת 2 ספרים של ד"ר חנה קטן

כרועה עדרו
מאת הרב פרופ' י' לויץ ייעוץ משפחתי ואישי ספר חובה לרב קהילה!

אדם מול שמים
מסכת חייו של סגן אלוף אבי לניר בעל עיטור העוז מאת אלידע בר שאול 280 עמודי צבע

גיבורים שלנו
שיחות עם אלידע בר שאול 368 עמודי צבע

בדרך העולה
נתיבי דעת בדרך אל האמונה הרב משה גנץ

לרכישה באתר הקליקו כאן! 'ספריית מסעול'

מוקד הזמנות: 08-9276664

machonsmaag@gmail.com | www.machonso.org

לנשום עמוק עמוק

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

לקחת את
הסטטוסקופ?
מה שומעים
שם, את
פעימות הלב
שלהם? תנו
שניה לשמוע.

מלחיצות התקופות האלה, אה? איפה כל ה'היי' שהיינו בו? איפה השואו? סתם מיותר כל האפור הזה. הוא גם לא מצטלם טוב, בעיקר אם עושים איתו סלפי, הוא פשוט נראה נורא.

בוואו נצא לסיבוב בגינה. הבאתם מסור? תעברו ליד העצים, כל מי שנראה לכם מת - פשוט תורידו, תשאירו רק עצים חיים.

נו, באמת, אתם עושים צחוק מהעבודה. לא הורדתם אף אחד, השארתם את כולם. אבל תראו איך הם נראים: בלי עלים, בלי פירות, אומללים כאלה. מתים.

לקחת את הסטטוסקופ? מה שומעים שם, את פעימות הלב שלהם? תנו שניה לשמוע.

וואלה. באמת חיים העצים האלה, אפשר ממש להרגיש משהו זורם שם. אולי 'מתכוננים' זו מילת המפתח. מכינים את עצמם לשלב הבא, לפריחה.

רציניים העצים האלה, מחפשים התקדמות אמיתית נטולת רושם. מאפשרים לעצמם את המרחב לגדול באמת, בלי להתחשב כמה יגידו.

כמה אמת יש בגדילה שמאפשרת, ואולי אפילו מחייבת, התכנסות. לא בשביל לשקוע באפר, לבוסס בבוץ. אלא כהזדמנות להתבונן פנימה, לבחון מחדש את הנחות היסוד, לנשום עמוק עמוק את התהליך.

הפריחה בוא תבוא, אבל לא פרחים מפלסטיק יפרחו שם, מרשימים אך נטולי אמת וחיים. הפריחה הזו תהיה אמיתית לגמרי, כזו שבסוף גם נותנת פירות מתוקים.

לשנה טובה של צמיחה וגדילה אמיתית נכתב ונחתם.

השקדייה פורחת ושמש פז זורחת (כן, שמש פז, תבדקו).

איי, ההמלכה הבלתי רשמית של השקדייה.

כל שנה מחדש היא בפרונט, עוקפת בקלילות את הקולגות הוותיקות.

מה רע בלשיר על איזה רימון מגן, תאנה חונטת, גפן פורחת, או איזה משהו בסגנון?

מה, לא מגיע להם?

טוב, זה לא כזה מסובך, אל תתחילו לבנות תיאוריות. אם תסתכלו מסביב תראו שהיא היחידה שפורחת עכשיו, כל השאר עסוקים בשנת החורף שלהם. באזור פסח תוכלו לראות אותם מתפללים במניין חב"ד, אחרי שהשקדייה סיימה כבר מזמן.

עכשיו עם יד על הלב, זה לא קצת מעליב? לחגוג לעצים ראש השנה בדיוק כשהם לא בכורש? אם היו חוגגים להם באביב, לדוגמה, הם לא היו הרבה יותר בעניין?

איך אנחנו לא מפסיקים ליפול לתוך אותה מלכודת.

חיים שואו, אורות מנצנצים, מוסיקה בפול ווליום. הכל אצלנו צריך להיות מדהים, מהמם, וואו, לא פחות. ועיקר העיקרים זה שכולם יראו כמה אנחנו מושלמים, עוטפים את האריזה בסרט ורוד זוהר עם נצנצים, שאף אחד לא יפספס.

ששששששששש.

תסגרו את הדלת ותתקברו. מה אתם מחביאים שם?

נכון. הרגעים של הכלום והשום דבר, אלה שבהם אנחנו רק מחפשים להיות לבד. הזמנים האפורים והכבדים שהשמש לא ממש זורחת בהם, והציפורים לא מצייצות. תקופות של התכנסות.

לך בעקבות הלב

ערא 21

רוחב לב

לימודי ליבה, בגרות מלאה, מגמות - מדעים וטכנולוגיה יישומית, ארץ ישראל, סיורים, סדנאות ניווט

מלב אל לב

מקום צעיר ומתפתח, יחס משפחתי וחם, חצי פנימייתית, קרוב לבית, פעילויות חברתיות

לב לדעת

לימודי ליבא, סיירת בית מדרש, סדרי לימוד ישיבתיים, התועדויות, לימודי אמונה וחסידות ברמה גבוהה

התקבל
סמל
מוסד

יום היכרות וראיונות 1
3.2.22 | ב' אדר א'
14:30 | חמישי

יום היכרות וראיונות 2
8.2.22 | ז' אדר א'
14:30 | שלישי

ערב היכרות להורים ולתלמידים

שלישי | ט"ז שבט | 18.1.22 | 20:30 | עקב המצב יתקיים בזום

הרישום חובה באתר www.lev-chadash.org | או במייל ytlevchadash@gmail.com
לפרטים: 02-6368885 | 052-6071430 | ישיבה תיכונית תורנית לב חדש שילה

חיוך של ארץ ישראל

סיפור לט"ו בשבט

שמואל לעסרי

את ט"ו בשבט בצה"ל אזכור כנראה לעולם. זה היה שבוע פרט-צמד של החיילים שלנו, חודשיים אחרי תחילת הטירונות שלהם. ביום שישי שלפניו קניתי המון פירות יבשים בעפולה באיזה מאה ומשהו שקל, ידעתי שזה לא חג שמוכר לרשויות, גם אם זו רשות שעונה לשם "נצח יהודה". את הפירות החיילים חיסלו במשהו כמו ארבעים שניות על השעון, כי ככה זה חיילים בשילוב עם שטח (וגם סתם חיילים), אבל זה לא מה שעשה לי את ט"ו בשבט.

היה לי חייל בכיתה שפחות היה בעניין של קרביות, כושר ושטח, בעיקר שטח. לא ברור איך הוא הגיע לטירונות 07, נדמה לי שגם לו זה לא היה ברור, אבל ככה זה דרכו של עולם ושל בקו"ם. מהרגע שהוא שמע שמדברים על זה שיוורדים לשטח בשבוע הבא הוא הכיין את השטח שלו גם: בעיות רפואיות כאלה ואחרות, נעליים לא מתאימות, והצהרות שאין מצב בעולם שהוא ילך לישון בלילה בתוך אוהל ובלי מקלחת. דברים שכאלה. לרוב הוא היה קומבינטור מוצלח בתחום הפטורים, והלכנו לקראתו לא פעם. אבל באותו יום ראשון אני והמ"מ החלטנו - לא עוד. הוא ירד עם כולם ושיתהפך העולם.

העולם אכן התהפך. כל ענני הארץ התאספו באותו בוקר והורידו את כמות המשקעים השנתית בשעתיים. העננים המשיכו לכיוון ירדן, אבל האדמה לא שכחה. מתחת לשמים קציים ועלזים בוססנו ברוץ מהסוג שאתה זו רגע ומוצא את עצמך עם 15 סנטימטר גובה נוספים ועוד כמה קילו. ובוץ הרי, הייתה האימה מבחינתו. הבוגראט, אם לדבר בלשון הארי פוטר. מילא לא להתקלח, אבל להתלכלך? לא יקרה.

וכך אחרי תרגילי פרט יבשים שהיינו המ"כים אחראים לתרגל - לא, לא שלושה סורים, תגיד מה אתה רואה אל תגיד את הטקסט, לא, לא עץ, קצת מעוף, דמיין קצת מחבלים מעזה, יופי, גלגול עכשיו, הלאה, אחלה, לא, אתה יותר מידי זמן באוויר, יוריד אותך, גג שלוש שניות ותרסק לרצפה, הנה כמו שעושה ההוא" - היינו שומעים את תלונותינו על מזג האוויר, היקום וכל השאר, ואיך זה שגם לאויב קורים בצהלית מלוכלכים, כאילו מה. ואחרי הרבה תרגילי פרט של החיילים והדגמות שלנו כולנו נראינו פחות או יותר כמו גוש גדול של בוץ, והיחיד שהיה נראה שונה ופשוט איך לומר, נקי, היה החייל ההוא. בשלב מסוים ההבדל הזה הציק מידי לעין כך שלא מעט חיילים ניסו ללכלך אותו בשלל דרכים, ומילא זה שהוא לא רוצה לעשות את התרגיל, ולרדת לג'וב, אבל שהוא יהיה איתם בשטח ויראה ככה, אין מצב.

מפה לשם, הוא פנה בהצעה חסרת תקדים למ"כ שהיה יחד איתי, שהיה הנציג האשכנזי בפלוגה, וקר רוח ברמה שאפילו שם משפחתו נשא שם של חברת גלידות מפורסמת: "אם אתה מתגלגל על הברוך עד אליי", אמר לו באומץ לא אופייני לטירון, "אז אני גם עושה את זה". ונס ט"ו בשבט הראשון קרה: המ"כ הסכים למרבה ההפתעה. בן רגע הלכו והתאספו שאר החיילים, החייל מיד התחיל לצבור מרחק מהמ"כ כדי שהלה יחזור בו, אבל זה לא קרה. אחרי מספר גלגולים אתלטיים של המ"כ, תוך החזקה נכונה של הנשק בצורה שיישאר נקי, הוא הגיע אל החייל. בשלב הזה כבר כל המחלקה הגיעה לצפות באירוע, וכאן הנס השני התרחש: אחרי היסוסים כלשהם מצדו פלוס מבט גלוי גם מצד המפקדים שאם הוא לא ישלים את צדו בעסקה, זה יקרה בכל מקרה בדרכים אחרות, הוא החליט ללכת על זה, ובהכי ראבק. הוא שאל מחייל אחד את חליפת הסערה, לבש את שני חלקיה, והרביץ כמה וכמה גלגולים, שהיו דוגמת כדור שלג רק עם בוץ. מיותר לציין שאחר כך, כשהוא כבר היה גוש גדול כמו כולם הוא הביע רצון לעשות גם את התרגיל פרט עצמו.

נענו ואמרנו, מי שלא ראה את אותו חייל, לא ראה את אדמת ארץ ישראל מחייכת מעולם.

פרי של ארץ ישראל חנה סלם

לו הייתי חיטה, צומחת לגובה, שדותיי משרים על בוא השמש, משביעה בכמה גרגרים כל רעב ודורש. לו הייתי שעורה, הייתי יודעת צניעות מה היא, צומחת באמת ובפשטות, מצילה מדקדוקי עניות. לו הייתי גפן, מלא הוד וענווה, לא נותן לאתגרים להפחידו וכשבאים הדורכים, מרכין ראשו ויודע שהוא רק משתבח, משתנה ברכתו. כל מה שנותן לו לדרוש, למלא שליחותו לשמח לבב אנוש. לו הייתי תאנה, הייתי מלמדת ערכה של המתנה, קמעה קמעה, כמיהה כמיהה. יודעת שרק מי שיודע לחכות, יוכל בסוף לקצור את הפירות. לו הייתי רימון, הייתי יודעת בוודאי, את הטוב הנמצא בכל אחד מבניי. לא נבהלת מקליפה קשה, מפרידה בסבלנות את כל הגרגרים, מגלה להם ולעולם כמה יפים הם, כמה מתוק טעמם. לו הייתי זית ממתיק מרירות, משתבח מאתגרים, בתוכי טמון הכוח להצהיל פנים. וכשהכל מסביב רועש וגועש אהיה המבשר, שכלו המים ובאים ימים חדשים. לו הייתי תמר, מפזר מתיקות, תשוקתי וליבי ליוצרי, נאמן ואמיתי. כצדיק השתול בבית ה', פורח, צומח. ואם עליי לבחור אחד מבין כולם, חיטה, שעורה, תאנה או תמר, לא אדע בדיוק מה להשיב. אך דבר אחד אענה לשואל: אני פרי של ארץ ישראל.

נושמים חקלאות מצמיחים ערכים

בוגר כיתה ח', רשת רגבים מזמינה אותך לחוויית לימודים המשלבת
תורה ✓ עבודה חקלאית ✓ ובגרות מלאה

אתר הרישום של החמ"ד ייפתח ביום שני ט"ו בשבט 17.01.22
הקדימו להירשם באתר לרשת רגבים:

לבירורים ומידע נוסף:

שיקמה 073-3393390	רגבים בעמק
אריאל 054-7585194	רגבים בנגב
מזכירות 04-9113364	רגבים בגולן
רינת 054-2518888	רגבים בנימין
עינב 058-623-1098	רגבים כנרת

האדם עץ השדה

הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

העולם על כל פרטיו עשוי כעין מפה; אלא שהמפה שנתן לנו הקב"ה היא מפה עלומה - הוא לא הסביר במפורש איך ומה אפשר ללמוד מכל דבר. עלינו לחקור ולדרוש בעצמנו מה מלמדים אותנו ברואי העולם, ובט"ו בשבט נראה כי ניתן ללמוד הרבה על האדם, נפשו ודרך עבודתו, מהתבוננות בעצים ובהתפתחותם.

יונק. וכשם שעץ שמתנתק מן האדמה - דינו למיתה, כך גם האדם, בפרט ובכלל, איננו יכול לחיות כברייה בפני עצמה.

אחד ממקורות הסבל הבסיסיים של האדם המודרני הוא חוסר ההשתייכות החברתית. הבדידות האישית שמרגישים רבים, והרגשת הניכור הכללית של בני האדם בזמן הזה, הן ביטויים לכך שהאדם הפסיק להיות 'נטוע באדמה'.

כיום, רוב ההשתייכויות החברתיות הקיימות אינן מהותיות אלא פרקטיות בלבד. אנשים מתאגדים בקבוצות כדי לשמור על אינטרסים משותפים, אבל זהו שיוך כמעט מקצועי; הם אינם מרגישים שכאן הוא ביתם, שיש מקום שבו הם שתולים. זוהי יחידה שאורגנה במקרה, כדי לבנות הגנה והתקפה הדדיים ותו לא.

ב'פתיחת אליהו' נאמר (מתורגם): "בראת שמים וארץ, אילנות ודשאים ובני אדם, להיוודע בהם העליונים... ואיך יתוודעו העליונים מן התחתונים". הקב"ה ברא את כל פרטי העולם הזה, כדי שיהיה אפשר להכיר - באמצעות התבוננות בהם - את העולמות העליונים; שהרי כל העולמות התחתונים, על כל פרטיהם, הם ירידה והשתלשלות מעולמות גבוהים יותר. לרגל ראש השנה לאילן, נתבונן בצמיחתם ובחיייהם של האילנות, ונלמד מחיייהם אל חיינו.

נעץ שתול

פן אחד של ההשוואה, נוגע בקשר של העץ לאדמה. כשם שעץ צומח בתוך האדמה והוא מעין יצירה שלה, כך גם לאדם יש קרקע שממנה הוא

אנשים רבים הם מעיץ נוודים, שבמקרה הזדמנו למקום מסוים, אך אין דבר מהותי אשר קושר אותם אליו. הם אינם חשים יחס מיוחד כלפי מקומם, ולכן הם נעקרים בקלות משם. מבחינה מסוימת דמותו של האדם המודרני מזכירה צמחי נוי פלסטיים, המסוגלים לפרוח מבלי להזדקק לאדמה, מפני שהם אינם חיים כלל.

מציאות זו נובעת מן השאיפה לאידיאל החופש של הפרט, הרוצה לנתק את עצמו מכל חברה שהיא; האדם הפרטי מנסה להפוך את עצמו לתמצית וליסוד של המציאות כולה. העמידה על הזכות להיות אינדיבידואליסט בלתי תלוי, מאפשרת להסתדר בכל מקום באותה המידה, מפני שממילא אין הוא שייך באמת לאף אחד מהם.

היחס במקרא לאדם כזה הוא ברור. אם מחד ניתן למצוא ביטויים כמו "צדיק כתמר יפוח, כארו בלבנון ישגה" או "והיה כעץ שתול על פלגי מים", הרי שהאדם התלוש מתואר "כגלגל, כקש לפני רוח", שפירושו: כמו שיח יבש שנעקר, והרוח מגלגלת אותו ממקום למקום. אדם שחייו אינם בנויים על יסוד קבוע, ממילא מרגיש שכל סוג של התקשרות ומחויבות הן לגביו כבלים, מאסר ומחנק. אדם כזה בעצם בחר לחיות כעץ כרות.

את אותה תופעה ניתן לראות גם בהיקף היסטורי גדול יותר, במדינות הגדולות בתוך החברה היהודית בדורות האחרונים. חלק מסוים מן המהות החברתית של עם ישראל, היתה ההרגשה שהיהודי נטוע בתוך קרקע, שממנה הוא יונק ואותה הוא מנסה לבנות. גם כאשר מתרחש תהליך של התחדשות - לעולם אין הוא נהפך לבריה חדשה, אלא תמיד נשמר חלק ממהות העבר; כעץ הטבעות בגזע העץ, המעידות שכל כמה שהעץ מתחדש, וככל שהוא מצמיח יותר ענפים ועלים - כך הוא מחזק ומרחיב את גזעו, את מהותו העצמית העתיקה.

בדורות האחרונים עבר עם ישראל מהפיכה של ניתוק, שהפכה את העבר לדבר מאוס ובוזי. לרבים שחיו בארץ לא היה סבא, מפני שהוריהם ניתקו כל קשר עם עברם ועם שורשיהם. חלק מהתהליך שעברו פה יהודי ארצות המזרח - ביודעין ובלא יודעין - היה עקירת הקשרים עם העבר. היה זה ניסיון לבנות הוויה משוחררת וחסרת שורשים, וכך נוצר יחס של בוז, בושה וניתוק כלפי העבר.

הנביא ישעיהו אומר: "כימי העץ ימי עמי" - בזמן שהעם רצה להפסיק להיות עץ, ולהפוך ליצור שהולך ממקום למקום, נוצרות בתוכו קבוצות גדולות שאינן מסוגלות להתחבר לשורשי עו. הוא לא יכול לחזור אל הסבים או אל הדודים, מפני שזו קרקע שאין לו אחיזה בה, ולאמיתו של דבר אין לו אחיזה בשום קרקע אחרת.

בסיכומו של דבר, ישנם עצים שמבחינת הרגשתם אין להם אדמה ואין להם שורשים. אבל אחרי הכל, אדם יכול להרגיש שייך, הוא יכול להיכנס ולמצוא לעצמו סוג של בית ושל מולדת, סוג של אדמה שבה הוא צומח ושל פלגי מים שמהם הוא יונק.

זקנים פוריים

צד אחר של דמיון בין האדם לעץ, טמון בפסוק האמור לעיל: "כימי העץ ימי עמי". עץ טוב, שאינו מורכב, עשוי לחיות למעלה מאלפיים שנה. במקומות מסוימים ישנם עצים ידועים שחיים כבר ארבעת-אלפים שנה. למעשה, אין זה ברור כלל מה בדיוק גורם למותם של עצים. כל עוד לא מסתיימים חייו של העץ על-ידי תאונה או אירוע חיצוני כלשהו, בכוחו להמשיך ולחיות שנים רבות מאוד. יתר על כן, לא זו בלבד שהעץ יכול להגיע לגיל מופלג שכזה, אלא שגם בזקנותו הוא מסוגל להוציא פירות. גם עצים זקנים מאוד ממשיכים להיות פוריים, ופירותיהם אינם פגומים או פחותים מחמת גילם.

מהלך חייהם הרגיל של בני אדם הוא שונה במקצת. בנוהג שבעולם, התפתחותם של בני אדם מתחילה בתהליך של גדילה, ולפני שהם מגיעים לבשלות ובגרות מלאה, כבר הם מתחילים בתהליך

ההתנוונות-הזדקנות. בניגוד לעצים, אנחנו איננו צומחים כל ימינו. בשלב מוקדם למדי מתחילה אצלנו דעיכה, וזמן הבשלות והפוריות שלנו הוא בדרך כלל מצומצם ביותר.

עלינו ללמוד מהעץ הצומח בלי סוף, שגם כאשר הוא מגיע לגיל אובעת-אלפים הוא ממשיך להניב פירות. כאלה הם "ימי העץ", וכאמור הפסוק משווה זאת ל"ימי עמי"; ימי עמי דוקא, ולא ימי כל העמים. עמים אחרים צומחים, מגיעים לשיאם, ואחר-כך מתנוונים ומתים - כך קרה וקורה לרוב העמים בעולם. "ימי עמי", לעומת זאת, הם ימים של צמיחה מתמדת.

בפסוק זה מצויה השוואה בין עם ישראל לעץ, אך הדברים נכונים גם ביחס לאדם הפרטי. אדם מישראל לעולם אינו "יוצא לפנסיה" בתור בן אדם ובתור יהודי; כל עוד הוא חי עליו להמשיך ולצמוח, לגדול, להתפתח ובעיקר - להוציא פירות. אם העץ הזקן מתחיל להתנוון, ומפסיק לעשות פירות - אולי הוא לא שייך ל"עמי". אנשים שאין להם מחלות או פגעים מיוחדים - אמורים להמשיך להיות פוריים, מפני שזה חלק מהמהות של ימי העץ; יתכן שהוא נגדע בסוף על-ידי מלאך המוות, אבל כל עוד הוא חי צריכים להיות לו פירות.

לכל אדם יש גיל שבו הוא צומח, גיל של התפתחות, ואחריו מגיע גיל שבו אדם מוציא פירות (אם אכן מדובר בעץ חי ולא בקרש). בעניין זה צריך אדם לזכור, שפעמים רבות אסורים הפירות הראשונים בערלה. לפעמים הדברים הראשונים שאדם עושה בגיל צעיר הם ערלה, אבל כאשר הוא ממשיך לצומח, מגיע זמן של פירות ראויים, שכבר אינם ערלה ואינם בושר.

אור וחמץ

כשמסתכלים על עץ, נראה למראית עין שגידולו הוא מתוך האדמה. אך לאמיתו של דבר, ידוע לנו היום, שהעצים ניזונים ובוניים את עצמם מחמץ ואור-שמש בלבד. את המים שבאדמה צריכים הצמחים רק בשביל הסירקולציה - בדומה למחזור הדם ביצורים החיים, שמשמש כמעביר חומרים ותו לא. עצים זקוקים למים לשם מטרה מסוימת, והם צריכים להיות נטועים באדמה לצרכים אחרים, אבל בעצם העץ איננו אוכל את האדמה, וגם לא את הזבל. כל עץ באשר הוא - גדול ככל שיהיה, מתפרנס מאויר ושמש בלבד, ומהם הוא יוצר את העלים, את הענפים ואת

הגזע שלו.

במלים אחרות ניתן לומר, שהעץ חי בעצם מלמעלה - מהעלים הקולטים את החמץ ואת האור, ולא מלמטה - מהשורשים, הממלאים רק תפקיד משני בהעברת המים.

כאמור, "האדם עץ השדה"; גם האדם איננו חי מלמטה - מתוך העולם הזה, אלא מלמעלה. בסיס החיים שלנו, כמו של העץ, הוא דוקא מתוך הבלתי-מוחשי. חיינו בעיקרם בנויים על הדברים העליונים, ולא על אותם דברים שנדמה שהם יסודות החיים שלנו; הללו אינם אלא מכשירי עזר.

הפירות שאנו אוכלים בט"ו בשבט נוצרו משמש ומאור, ואנחנו אוכלים אותם אכילה ממשית. זהו יסוד החיים של העולם; העולם כולו ניזון מתוצרי הצמחים, ששורש חייהם וצמיחתם הוא מתוך הבלתי מוחשי.

זוהי נקודה חשובה של הבחנה: "כי הם חיינו ואורך ימינו", "כי הוא חייכם". הדברים הגשמיים, שנדמה לנו שהם יסוד חיינו אינם העיקר; כל מטרתם היא רק בכדי להכשיר, לעזור ולסייע לנו לעשות את הדברים החשובים. אדם צריך לדעת איפה נמצאים החיים שלו באמת, מה עיקר ומה טפל. בדרך-כלל אנשים רואים את עצמם מן הצוואר ומטה, ומה שיש למעלה מן הצוואר איננו העיקר לגביהם. אלא שבעצם, חיינו כבני אדם מתבססים ותלויים בחלק שמעל הצוואר; זהו החלק שבו מתרחשים החיים. אין זו הבחנה פשוטה, משום שהחלקים האחרים של חיינו תופסים יותר מקום; ואף על פי

הרב זנוב בינדיגר - רב המרכז הרפואי הלל יפה-חדרת, רב משיב באגף קדושת החיים של מכון פועיה

“כי אני ה' רופאך” – אז מי אנחנו שנקבע?

“ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמת כל חקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך” (שמות ט"ו, כ"ו).

“הרופאים אומרים שאמא שלנו במצב בריאותי קשה מאוד, הם אמרו שאנחנו, המשפחה, צריכים להחליט האם במצב של קריסת מערכת הנשימה – לבצע הנשמה או החייאה. אנחנו ממש לא יודעים מה לעשות ומה ההלכה אומרת על זה... לכן פנינו אליכם למוקד קדושת החיים של מכון פועיה”. זו אחת מן השאלות הרבות הנפוצות המגיעות אלינו לאגף קדושת החיים העוסק במתן מענה הלכתי במצבי חולי מורכבים ובטיפול בחולה בסוף החיים. השאלות המגיעות הן רבות מאוד ועוסקות בצדדים השונים ובמקרים שונים של המצב הרפואי. כל החלטה היא סוגייה גדולה בפני עצמה המצריכה שיקול דעת הלכתי רחב. בשיחות עם משפחות המלוות את בן משפחתם, אני שומע – לפעמים בגלוי ולפעמים ‘בין השורות’ – את הטענה מדוע שאנו, המשפחה, נתערב בטיפול ונקבע את אורך חייו של האדם, ריבונו של עולם הוא קובע את החיים. נקודת המוצא שלהם היא שנעשה הכל כדי להאריך חיים ואנחנו לא “נקצר חיים” או “נקבע אורך חיים”, זה לא מתפקידנו.

כרב מרכז רפואי אני לפעמים שומע טענה זו מכיוון קצת שונה, מטופל לא רוצה טיפול או לא מספיק מטפל בעצמו כמו שצריך, “ה' יעזור” הוא אומר לי, הכל כבר נקבע משמים. לפעמים להרבה מאיתנו מתגנבת המחשבה שלסמוך על הנס אולי כמו הפסוק בפרשת השבוע שלנו – “כי אני ה' רופאך”, אז הכל תלוי בו ומי אנחנו שנקבע. זהו נושא רחב מאוד, הלכתי ואמוני, הקשור בכלל לשמירת הבריאות והאם מטופל יכול בכלל להימנע מטיפול רפואי.

האמת שהכל תלוי בו יתברך, אלא הוא, ריבונו של עולם, שלח שליחים רבים בעולמו להביא רפואה לעולם. במקורות רבים בחז"ל ובפוסקים מובא שאין לסמוך על הנס וחייב אדם להתנהג בדרך העולם ולפנות לרופאים ולקבל טיפול בהתאם ולעשות השתדלות בעניין.

אציין מקור אחד הנוגע בנקודה זו, מתוך דברי ה"חזון איש" (קובץ אגרות א', קל"ו): “וכשאני לעצמי, הנני חושב את ההשתדלות הטבעיות כמה שנוגע לבריאות למצווה וחובה וכאחת החובות להשלמת צורת האדם אשר הטביע היוצר ברוך הוא במטבע עולמו, ומצינו מאמוראים, שהלכו אצל רופאים מאומות העולם ומינים להתרפא, והרבה מן הצמחים ובעלי-החיים ומוצקים, שנבראו לצורך רפואה, וגם נבראו שערי חכמה, שניתן לכל לחשוב ולהתבונן ולרע”ת

נחזור למה שפתחנו בו – מי אנחנו שנקבע? אכן ריבונו של עולם נותן חיים וקובע קצבה לכל בריותיו. אנחנו לא קובעים מעצמנו. ריבונו של עולם מודריך אותנו דרך ההלכה, המדברת ונוגעת בכל פינה בחיים וגם בסוף החיים, איך לטפל מתי להאריך חיים באופן מלאכותי ומתי מותר לא להאריך חיים, מתי קריטי להקל על הסבל ומתי חשוב להמשיך ולתת הונה, איזה טיפול חייבים להמשיך ומתי מותר לא להמשיך. בנקודות חיים אלו מתעסקים רבני אגף קדושת החיים של מכון פועיה בהתייעצות עם גדולי הפוסקים המומחים בתחום ובהתייעצות עם הרופאים המומחים שלנו והמטפלים במטופל – כדי שאתם, המשפחות, לא תהיו לבד!

כן עלינו לזכור שמעבר לכל הפרטים הללו קיים מוקד אחר, עליון יותר, שבו הכל תלוי.

ענפים - שורשים

תכונה נוספת שיש לכל העצים היא היחס והפרופורציה בין השורשים לענפים. היחס הזה וההקבלה האנושית שלו מופיעים כבר במסכת אבות: “כל שחכמתו מרובה ממעשיו, למה הוא דומה? לאילן שענפיו מרובין ושורשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו”.

יש לגזום עץ המפתח ענפים רבים מבלי לפתח שורשים, כדי לשמור על יחס נכון ביניהם. לאדם אמנם אין גנן שיגזום אותו, ועל כן הוא חייב לדאוג לפתח את שורשיו בעצמו. כאשר אדם מגיע לאיזון מדרגה, צריך הוא לדאוג שיהיה לה ביטוי מקביל גם בשורשים – בפעלו בעולם המעשה. אם לא יעשה כן – יאבד את יציבותו ואת שיווי משקלו, ועלול הוא להיעקר משורשו.

כל חלקיו של העץ – על ענפיו הארוכים, עליו הירוקים ופירותיו המתוקים – כולם גדלים רק מכוח השורשים. השורשים אינם גלויים לעין, אינם מרהיבים ואינם טעימים, אך הם קבועים בקרקע, ומחברים את העץ כולו אליה. שורשים של עץ הם אחד הדברים החזקים ביותר שישנם, והם יכולים לבקוע כל סלע; את הכוח הזה אין לענפים, עם כל פארם. אדם צריך ללמוד מן העצים ולשמור תמיד על פרופורציה נכונה בין חכמתו, חלומותיו ושאיפותיו, לבין חיי המעשה שלו, פעולתו בתוך העולם ואחיותו בו.

עקרון זה נכון גם בנוגע לחיי העם בכללו. הענפים הם מנהיגי העם, העומדים בראשו, והם צריכים לדעת שבלי שורשים, ללא דאגה לקצוות של העם, לילדים ולמסכנים, וללא אחיזה בחיי המעשה, אין

כשמסתכלים על עץ, נראה למראית עין שגידולו הוא מתוך האדמה. אך לאמיתו של דבר, ידוע לנו היום, שהעצים ניזונים ובונים את עצמם מחמצן ואור-שמש בלבד.

קיום לצמרת העץ. כנגד כל ענף שיוצא כלפי מעלה – צריך הן העם בכללו והן האדם הפרטי להוציא שורש למטה.

השלכת

קורה לפעמים בתוך העולם, שאדם הולך באיזה כיוון ונראה לכאורה שצומח כאן עץ גדול, אלא שאחרי זמן מועט כל מה שנשאר ממנו זה רק גזע וקצת ענפים. לפעמים כל מה שנשאר אחרי השלכת, זה בסך הכל עץ יבש.

האלון בתפארתו הוא עץ גדול ויפה, אך כאשר מגיעה עונת השלכת – נשארים ממנו רק הגזע וכמה ענפים ואז יש פיתוי גדול לזכור אותו. הנקודה היא, שכאשר אדם יודע שזה עדיין עץ ושבבוא הזמן הוא יצמח מחדש – לעולם הוא לא יתייאש.

קורה לאדם שהוא מגיע לשלכת והכל נופל; כל מה שהוא חשב שהשיג, הגשים, בנה והצמיח, הכל נושר והוא נשאר ככלי ריק. במצב כזה צריך פשוט לדעת לא לקצוץ את האילן; הוא יצמח מחדש, אם רק יתנו לו את הזמן ואת ההזדמנות.

יש הרבה אנשים שמה שמעכב אותם מלהתקדם, זו המחשבה שהעץ שלהם מת. אדם מתייאש מעצמו לחלוטין, משום שהחיות שלו דממה למשך שנה או יותר. כך קורה שאנשים נכשלים בעבודתם, נופלים ומאבדים את עצמם רק מחמת המחשבה ש“הן אני עץ יבש”. אולם במציאות העולם, לפעמים אחרי שלכת צומח אילן שהוא לא פחות יפה מזה שקדם לה. זהו תהליך שמוטבע בתוך האילן, וכשהוא מתרחש צריך לזכור שזו דרכו, והוא עוד ישוב לצמוח בתוך שנה או אפילו עשר שנים. כמובן שאי אפשר לצפות שמישהו שטעה בדרך ונפל, יצמח מיד; אם שלכת של עץ אורכת חצי שנה, שלכת של אדם עשויה להיות ארוכה הרבה יותר, וגם זה דבר שצריך לזכור בט"ו בשבט. ■

הצטרפו להתוועדות

עם הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ

חדש!

"יש דרכים שונות לחולל שינוי משמעותי בחיי אדם. אפשר לעשות זאת כמו שמפוררים הר – לוקחים כך וכך קילוגרמים של חומר נפץ ומפוצצים אותם. הדרך הזו אמנם יכולה להסתיים בשינוי גדול, אבל היא עלולה גם להסתיים בכך שהאדם יתפרק לחתיכות קטנות שאי אפשר לעשות בהן כלום. לפעמים השינוי צריך להיעשות בדרך הרבה יותר מתונה.."

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

www.korenpub.co.il

פירותיך

אתה

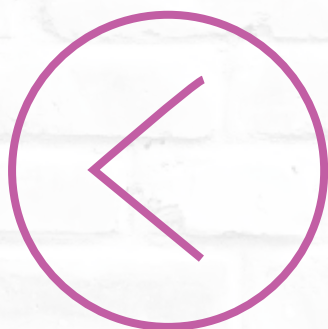
בכל פרי טמונה מתיקות, ובכל ילד - מיוחד ככל שיהיה - טמונה מתיקות שניתן לממש, אם רק לא נתייאש בדרך. בעדינות נקלף את קליפותיו, נאמין בגרעין הבריא הטמון בילד, ועוד נראה אותו צומח, מלבלב, פורח ומניב פירות שאיש לא האמין שיגיעו > ריאיון עם מתניה ריגר על חינוך מיוחד ועל ניסים שאנשי חינוך מחוללים

בניה זית

” אין ייאוש בעולם כלל!! ” מצטרף מתניה ריגר לאימרה הכבירה של רבי נחמן, ”כל ילד באשר הוא, בין אם הוא מוגבל שכלית או נפשית, ובין אם הוא בעל קשיים לימודיים, חברתיים או התנהגותיים, יכול להגיע רחוק מאוד”. ריגר, בעל ניסיון עשיר כמורה, חוקר ומרצה לחינוך מיוחד, מדבר על סמך חוויות רבות במהלך שנות עבודתו, שבהן גילה פעם אחר פעם, שבאמת אסור להתייash מאף תלמיד :

”אחד המקרים שהולכים איתי עד היום, מהתקופה שעבדתי כמורה שילוב, היה של ילד עם קשיים חברתיים מאוד גדולים. במשך שנים הוא היה מוחרם בכיתה, ובהפסקות לא היה לו אף חבר”, נזכר מתניה בחלק הכואב של הסיפור. ”עד היום לא נעים לי לספר, אבל זה היה ילד שלמסיבות יום ההולדת שלו אף אחד לא רצה לבוא. אמא שלו הייתה מתקשרת כל פעם לאימהות של ילדים מהכיתה ומתחננת שישכנעו איכשהו איזה ילד או שניים שיסכימו לבוא. הוא מצדו באמת לא ידע לייצר קשרים חברתיים, והיה בטוח שכל העולם רק מבקש את רעתו. ”כדי לקדם אותו, סיכמתי עם המחנך שלו שישתמש בשיטה של

לכיתה של הגדולים, ואלו בגלל קנאתם על הצלחתו, החרימו אותו. כשהגיע לגיל מצוות, הם לא הגיעו לחגיגת בר המצווה שלו, וכמובן שלא הביאו לו מתנה. רק ילד אחד כן הגיע לבר מצווה. שלמה זלמן הצעיר. למרות שמשפחת אירבך חיה אז בעוני מחפיר, הוא הצליח איכשהו לגייס כסף, וקנה לברו מתנה לחתן בר המצווה - במקום כל ילדי הכיתה יחד.

אוטיות ונאצות

מתניה ירגר הוא בוגר ישיבת רמת גן, מהמחזורים הראשונים שלה: "הרגשתי שאני חלק מחבורה חסידית, המבקשת עבודת ה' פנימית ומלאה באמון גדול בנפש האדם". מלבד התורה שנלמדה בישיבה, מוסיף מתניה, "למדתי בישיבה מהי שליחות ומהי לקיחת אחריות על הנעשה בחברה; רוחה של הישיבה מלווה אותי בכל מה שאני עושה בחיי. אציין גם את הרב יאיר כלב מכפר חב"ד, שגם אצלו למדתי חסידות בעיון ומהי שליחות".

אחרי נישואיו, עבר לגור במעלה אדומים, ולמד שם כאברך בכולל של הגרעין התורני-משימתי אותו ייסד ומנהיג עד היום הרב אלי קפלן. בגרעין הוא התחיל את עבודתו החינוכית, בחונכות עם תלמידים והעברת שיעורים בבתי כנסת. לקראת סיום לימודי התואר הראשון שלו, פגש מתניה חבר שהכיר מהתקופה שלו בישיבת רמת גן - הרב יששכר רקובר - שהקים במהלך השנים את תלמוד תורה 'מוריה' אלעד: "נפגשנו באיזה אירוע, וכששמע שאני מסיים לימודים כמורה משלב, הוא הציע לי להצטרף לצוות שלו".

במשך שנים ארוכות, חילק את זמנו בין התלמוד תורה באלעד - "שיתוף הפעולה והגיבוי שקיבלתי שם לכל הרעיונות שלי, אפשרו לדברים ממש נפלאים לקרות" - לבין מרכזי למידה במקומות שונים בארץ, שגם בהם צבר ניסיון רב.

בשנים הללו התעצבה אצלו התפיסה הפשוטה, שהאמונה בטוב שבכל תלמיד וביכולות שלו להתפתח, היא המפתח לכל. "האמונה בפנימיות, מכוונת את האדם לסבלנות

ולדיעה שהיכולות של התלמיד עשויות להתגלות גם בדרכים לא צפויות" מסביר מתניה נקודה עקרונית, "תלמידים עם קשיים לימודיים וחברתיים, זקוקים לסבלנות הזאת מצד המורים, כמו אוויר לנשימה".

"באחד מבתי הספר שעבדתי בהם, היה תלמיד עם קשיים מאוד גדולים בקריאה. בוודאי נכון וחשוב להשתמש בשיטות הקיימות - לעבוד על הדיוק, על השטף וההבנה. בכל זאת, היה נראה לי שהסיפור שלו קצת שונה. באופן כללי, אני מאמין שצריך קודם כל להתחבר לתלמיד, ולהרגיש אותו. לא פעם, צריך לתת לו את הזמן שלו לעבוד תהליך, ולהבשיל בקצב שלו. את אותו ילד הרגעתי ואמרתי לו: 'אני בחיים לא אכריח אותך לקרוא! במפגשים הפרטניים שלנו - נעשה מה שאתה רוצה'.

"בהתחלה הוא באמת לא קרא בכלל, ופשוט ישבנו ושיחקנו. כשהרגשתי שיש לנו כבר חיבור, שאלתי בעדינות אם הוא מוכן לקרוא. הוא הסכים, ואני הפתעתי אותו: 'אבל בבקשה, תקרא רק אות אחת!' הילד היה המום... 'אות אחת? אתה בטוח??' אחרי שהוא קרא אות אחת, עצרתי אותו והתפעלתי: 'תראה איזה יופי קראת!' כך המשכנו כל פעם עוד אות, עד שהוא הרכיב מילה אחת, וממש יצאתי מהכלים - מדהים! איזה יופי אתה קורא!' הרעיון היה לתת לו חוויה של הצלחה, וברוך ה' - תוך זמן קצר,

פרס קולקטיבי, כלומר, שכל הכיתה תזכה בפרסים, בזכות הילד עם הקושי החברתי. זאת שיטה של מרצה אמריקאי ידוע בשם ריק לבוי, שהשיטות שלו בחינוך עובדות ממש נהדר. הרעיון הוא להפוך את המשוואה - במקום עונש קולקטיבי, שגורם לילדים הבעייתיים להיות שנואים עוד יותר, לתת פרס קולקטיבי שיהפוך אותם לאהודים בין התלמידים. ליתר ביטחון, המלצתי למחנך הכיתה שייתן פרסים כאלה גם בזכות ילדים אחרים, כדי שלא יבלוט לתלמידים שהוא מכוון לאותו תלמיד דווקא. בכל אופן, היה שיתוף פעולה נהדר, והמחנך ממש 'תפס על חם' כל מעשה טוב הכי קטן שאותו ילד עשה, וצי"פר את כל הכיתה בזכותו. במקביל, עבדתי עם הילד באופן פרטני על כישורים חברתיים, בין השאר גם דרך הספר 'אביהם של ישראל'".

"האמונה בפנימיות, מכוונת את האדם לסבלנות ולדיעה שהיכולות של התלמיד עשויות להתגלות גם בדרכים לא צפויות"

את סוף הסיפור, מתניה מספר בעיניים נוצצות: "יום אחד, קיבלתי טלפון מהאמא של הילד, והיא סיפרה לי בקול חנוק מהתרגשות, שבאו כמה חברים ליום הולדת של הבן שלה, בלי שהיא הייתה צריכה להתחנן לאף אחד... הרגע הזה הוא עבורי רגע בלתי נשכח! הרווחנו ממש חיים של ילד שמצא את מקומו בתוך הכיתה הרגילה. מדובר היה בילד טוב בסך הכל, רק שהוא ראה דברים בצורה לא נכונה, ונתקע מבחינה חברתית. כשרואים כמה העשייה החינוכית יכולה להציל נפשות, מקבלים תחושת שליחות עצומה, והכרת הטוב עמוקה, על הזכות לקחת בה חלק".

הזכרת שימוש בספר סיפורים על הרב אליהו - סיפורים יכולים לשמש ככלי טיפולי?

"מניסיוני במהלך השנים, התשובה לגמרי חיובית. כיום, כשאני מלמד סטודנטים לחינוך מיוחד ומדבר איתם על הצורך לפתח רגישות אנושית עמוקה כדי להבין את העולם של התלמידים, כמעט תמיד עולה השאלה איך עושים את זה. ההצעה הקבועה שלי לסטודנטים היא - סיפורים על גדולי ישראל. 'איש צדיק היה' על ר' אריה לוי, 'התורה המשמחת' על הגרש"ז אירבך, 'אביהם של ישראל' על הרב אליהו, 'ראש דברך' על הגר"א שפירא, ועוד סיפורים על גדולים וצדיקים, הם מתנה נפלאה כדי לפתח בתוכנו יכולות של רגישות נכונה. גם בעבודה עם הילדים עצמם, שמתקשים מבחינה חברתית, אפשר דרך הסיטואציות שמתרחשות בסיפורים הללו להפיק הרבה תועלת. דרך סיפור יותר קל להם להתחיל לחשוב בצורה אחרת, שתעזור להם לרכוש חברים ולהתייחס נכון למה שקורה להם".

דוגמה לסיפור דומה למצב של אותו ילד דחוי, נמצאת בספר 'התורה המשמחת'. שם מסופר, שיחד עם ר' שלמה זלמן, למד בתלמוד תורה 'עץ חיים' בנו של ר' אריה לוי - הרב חיים יעקב. מחמת היותו עילוי, הרב חיים יעקב הועלה

לכבוד: מערכת עלון 'קרוב אליך'

בזמנו הייתי קורא בשקיקה את מאמריו של הרב זקס זצ"ל על פרשת השבוע. פרשת בא היא פרשת בר המצווה שלי, ואני ממש מחפש את מה שהוא כתב

ממש ממש תודה
גדעון מירושלים

קרוב אליך, עכשיו גם

בקליק

קרוב אליך

כל הטורים, הכותבים, הכתבות והרעיונות שקרובים אליכם
ועוד הרבה יותר עכשיו באתר החדש של "קרוב אליך"

www.karovel.co.il

אתוך החוברת "אהב מיוחד"

את החוברת 'מבט מיוחד', הוציא לאור לפני מספר שנים חסיד בשם אליהו וולף. בחוברת מופיעה ההתכתבות עם ד"ר ווילקס, והתייחסויות נוספות של הרבי מליובאוויטש לנושא, בכתב ובעל פה. בשורות הבאות, הרבי מתייחס לחשיבות המרכזית שיש ללימודי היהדות, בחינוך המיוחד:

"לבטח אין צורך להדגיש באריכות, שכמו בכל מקרה הקשור עם יהודים, יש לקחת בחשבון את צרכי היהדות הספציפיים שלהם. הדבר אמור במיוחד לגבי ילדים יהודיים הלוקים בפיגור, אך לעיתים קרובות מדי, אין שימת לב לכך. למרבה הצער רווחת תפיסה מוטעית, לפיה היות שמדובר בילדים הלוקים בפיגור, בעלי יכולות מוגבלות יותר, אזי אין להעמיס עליהם חינוך יהודי בנוסף על הלימודים הכלליים, כדי שלא להכביד עליהם יתר על המידה.

"לדעתי זו גישה מוטעית והרסנית, במיוחד לאור האמור לעיל - בדבר הצורך להימנע מלהדגיש לילד את נכותו. צריך לזכור שילד שמגיע מבית יהודי, יש לו כנראה אחים ואחיות, או בני דודים וחברים, המקבלים חינוך יהודי, ונחשפים לקיום המצוות. ואפילו בחברה האמריקאית בה יהודים שומרי תורה ומצוות עדיין אינם הרוב - תמיד ישנה חוויה יהודית, או פן יהודי, ברקע של הילד. ולכן, באם הילד החריג יראה או יחוש שהוא הופלה ולא נכלל בחוויה הזו, או כאשר הוא יגלה בסופו של דבר שהוא יהודי, אך קופח מהזהות ומהמסורת היהודית שלו - עלול הדבר לגרום לו נזק בלתי הפיך.

"מאידך, אם הילד יהיה מעורב בחינוך ובפעילות יהודית, ולא סתם באופן כוללני וחיצוני, אלא באופן קבוע ומוחשי, כגון קיום מצוות מעשיות מנהגים ומסורות, הדבר יעניק לו תחושת שייכות וחיבור, ועוגן איתן להיאחז בו, בין אם במודע ובין אם בתת-מודע, ובסופו של דבר, אפילו תחושה לא מודעת של ביטחון פנימי תחלחל אל המודעות, במיוחד כאשר המחנך יתאמץ לטפח ולחזק תחושה זו.

"אני כמובן מודע לטענות שעלולות לעלות כנגד רעיון זה, קרי: שזה יצריך תוספת תקצוב וכח אדם מוסמך וכו' שאינם עומדים לרשותנו כעת. ללא ספק, אלו טענות שיש להם בסיס עובדתי במצב הדברים הנוכחי. אך, הבעיה האמיתית אינה חוסר משאבים, אלא הגישה הרווחת שמחשיבה את הפן היהודי כבעל חשיבות משנית, ואפילו פחות מכך, ולכן גם המאמץ לתקן את המצב הוא בהתאם, וכתוצאה מכך זו נבואה המגשימה את עצמה. האמת היא, שאם החשיבות של היהדות תיראה באור הנכון, שהיא גורם חיוני בהתפתחותו של הילד היהודי הלוקה בפיגור, בנוסף למחויבות הבסיסית שלנו כלפי כל ילד יהודי ללא יוצא מן הכלל - הרי התוצאות תהיינה שונות לגמרי."

אף פעם לא אחאו לי כפיים...

"דוגמא אחרת לחשיבות של החיזוק החיובי, קיבלתי מילד שהיה גם הוא על הרצף של האוטוטיזם, וכדי לחבר אותו לחברים, עבדתי אתו על חידון שהוא יעשה לכיתה. לילד הזה היו קשיים חברתיים מאוד גדולים. שאר אנשי הצוות לא בדיוק הבינו למה אני עובד איתו על החידון הזה כל כך הרבה זמן. אני לא ויתרתי, עד שהחידון יצא לפועל. ככוונה לא הייתי בכיתה יחד איתו, רק ביקשתי מהמחנך, שיעשה הרבה רעש בסוף החידון - מחיאות כפיים ושריקות עידוד. ביקשתי גם מהמנהל שייכנס לכמה רגעים, ויביע התפעלות מהחידון. באמת ברוך ה' הוא חיבר את השאלות, ובסופו של דבר, כולם מחאו לו כפיים והייתה התרגשות מאוד גדולה. אותו ילד ניגש אלי ואמר לי: 'מתניה, אף פעם בחיים שלי לא מחאו לי כפיים! אף אחד בכלל לא מסתכל

"במסיבה הקטנה הזאת, מרוב דמעות של כל הנוכחים, אף אחד לא הצליח לדבר. גם לא המנהל, ואפילו לא הילד בעצמו".

הוא קרא בחופשיות.

"היה לי גם מקרה שדרש הרבה יותר סבלנות" נזכר מתניה במקרה נוסף. "היה ילד שהשיחות עם ההורים שלו היו ממש חוויה לא פשוטה, הם היו על סף ייאוש. הם דאגו כל הזמן - 'מה יהיה, הוא לא יצליח לקרוא לעולם?', תבין, שהילד רק אחרי שלוש שנים (!) של עבודה פרטנית, הצליח לרכוש את הקריאה. גם עבורו, רציתי להעצים את חוויית ההצלחה, ולכן עשינו לו 'מסיבת סיום קריאה'. הזמנתי את ההורים, את המחנך, ואפילו את המנהל של בית הספר. במסיבה הקטנה הזאת, מרוב דמעות של כל הנוכחים, אף אחד לא הצליח לדבר. גם לא המנהל, ואפילו לא הילד בעצמו. הוא התרגש כל כך מהעוצמות שהוא גילה בתוך עצמו, ומהיכולת שלו ממש לקרוא, עד שלא היה מסוגל לומר מילה.

"את הסיפורים האלה אני מספר לסטודנטים, ומציע להם לעבוד בשיתות שבאות מתוך אמונה גדולה. ממש קשה להאמין איך שהרעיונות האלו פועלים, אבל רבים וטובים מנסים ומצליחים. לפני כמה שנים, הספר, היה ילד על הספקטרום

באחד מבתי

האוטיסטי, שעבדתי איתו כמעט שנה שלימה רק על יצירת קשר עין. בפעם הראשונה שהוא יצר קשר עין, חגגנו את זה בקול תרועה! מיד בהפסקה המחנך שלו רץ אלי בצעקות: 'מתניה!! הוא הסתכל עלינו סוף סוף!'. כשנותנים לילד את תחושת הביטחון והמסוגלות, גם ילדים עם קשיים - יכולים להתהפך לגמרי."

**לכבוד: מערכת העלון
'קרוב אליך'**

"אנחנו מכינות בסניף סדרת פעולות על אמונה ורוצות את *כללל* התשובות של הרב יהושע בנושא. יש לכם את זה איכשהו אסוף?"

ברגשי כבוד
טל ועדי מפת תקווה

קרוב אליך, עכשיו גם

קרוב אליך

כל הטורים, הכותבים, הכתבות והרעיונות שקרובים אליכם **ועוד הרבה יותר** עכשיו באתר החדש של "קרוב אליך"

www.karovel.co.il

שיתוף הפעולה עם הצוות הרגיל. כדי להצליח, צריך אמון ושיתוף פעולה מלא. אני חשבת שהזכויות הן של המחנך, והוא חשב שהן שלי... בכל אופן, העבודה המשותפת יצרה את ההצלחה שלו שהייתה ממש פלא גדול".

השקאה נהרגי מליובאוויטש

במקביל לעבודה כמורה משלב בבתי ספר, הוסיף מתניה ריגר ולמד תואר שני בחינוך מיוחד וכיום הוא דוקטורנט באוניברסיטת בר אילן, ובסופו של דבר נכנס יותר לעולם האקדמי. כיום הוא מרצה במספר מכללות וגם מעביר סדנאות והשתלמויות: "יש בעבודה הזאת תחושת שליחות מאוד גדולה - גם להכשיר את הדור הבא של המורים לחינוך מיוחד וגם במסגרת ההשתלמויות, ללמד ידע וכלים מעשיים למלמדים ומורים מהחינוך הרגיל כיצד לשלב תלמידים עם קשיים הלומדים בכיתתם.

"הכלים של החינוך המיוחד, מתאימים לכתחילה גם לחינוך הרגיל. אלה כלים מובנים של אסטרטגיות למידה - איך להתכונן למבחנים ואיך לתת שיעורי בית בצורה טובה. מעבר לאלה, התובנה הקריטית שלכל תלמיד באשר הוא יש כוחות גדולים הרבה יותר ממה שנראה על פני השטח, בוודאי טובה לכל סוגי ושלבי החינוך."

בשנים האחרונות הוא עוסק יותר בתחום של חינוך מיוחד, הקשור לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. "לפני כשמונה שנים, נפתח פרויקט בשם 'עוצמות', בראשותה של פרופ' חפציבה ליפשיץ, חוקרת בכירה מאוניברסיטת בר אילן" משתף מתניה ברעיון המהפכני, "מדובר על פרויקט ייחודי שלא קיים עדיין בשום מקום אחר בעולם, ובו אנשים עם מוגבלות שכלית, משתלבים בלימודים באוניברסיטת בר אילן, חלקם אפילו לומדים תואר ראשון. הצוות של הפרויקט עמל להנגיש לתלמידים המיוחדים את החומר שהם אמורים ללמוד במסגרת התואר. נקודת המוצא היא, שהחברה האלה מסוגלים ללמוד קורסים אקדמיים וחלקם אף לסיים תואר ראשון, ובעזרת ה' גם יותר מזה.

"מכיוון שאני הישיבה בוחער' שבצוות" מוסיף מתניה בחיך "התפקיד שלי בדרך כלל, הוא ללמד בצורה מוגשגת את הקורסים ביהדות. בהקשר הזה חשוב לציין, שמי שהתייחס בצורה מאוד מפורטת ומרתקת לחשיבות של לימודי יהדות לבעלי מוגבלויות, היה הרבי מלובביץ'. בסוף שנות השבעים, יהודי בשם ד"ר רוברט ווילקס, עובד סוציאלי שהיה פעיל בקידום המיוחד, שלח לרבי מכתב ובו שאלות ששייכות לנושאי העבודה שלו. הרבי כתב לו מכתבי תשובה די ארוכים, שיצאו לאור לפני כמה שנים כחוברת בפני עצמה (ראה מסגרת). שם הרבי מציין שאסור לוותר על לימודי יהדות לבעלי מוגבלויות, הן מצד הצורך האמיתי שלהם בלימוד יהדות, והן מצד הצורך למעט בשונות שלהם מהחברה הסובבת, חיוק השייכות שלהם, וממילא גם הביטחון. בשורה התחתונה - ילד יהודי, גם אם הוא מוגבל, הוא ילד יהודי".

בהתאם לתפיסה זו, פעל ופועל מתניה ליזום להנגיש את לימודי היהדות לאוכלוסיית החינוך המיוחד, "החזון שלי הוא שלימודי כל מקצועות היהדות יונגשו לתלמידים ואף לבוגרים עם צרכים מיוחדים", מסכם בהתרגשות מתניה.

לכיוון שלי בדרך כלל...'. בעקבות החידון הזה, הוא קיבל תחושה חזקה של ביטחון עצמי, וכך יכול היה להתפתח. "הדגש העיקרי הוא, על כך שהגישה כלפי הילד צריכה להיות הוליסטית, כלומר, מתוך מבט על כלל האישיות ולא להתמקד רק בפן הלימודי. צריך לעבוד על כל המישורים ביחד: התנהגותי, חברתי, לימודי, רגשי ותרבותי. המסר המרכזי שלי לסטודנטים הוא, שהם יהיו מורים שמסתכלים על התמונה הכוללת.

"דגש מרכזי נוסף הוא, הידע הקיים על הפלסטיות והגמישות המוחית. בשנים האחרונות, בעיקר בעקבות השיטה של פרופסור פוירשטיין ז"ל, נוספים עוד ועוד מחקרים שמעידים על כך שהמוח הוא גמיש, ואפשר לאמן אותו ולפתח אותו באופן משמעותי גם בקרב אנשים עם לקויות שונות ואף לקויות ומוגבלויות מורכבות. זאת התפיסה שאני מלמד את הסטודנטים כהנחת יסוד בעבודתם החינוכית, זו תפיסה אופטימית שכל מורה חייב להכיר אותה."

גם כאן מתניה מוסיף ומדגיש מניסיונו האישי: "היה לי תלמיד עם קשיים שונים ומגוונים. הוא היה במצב ממש לא טוב, ואחרי עבודה משותפת עם המחנך שלו, הוא הצליח להתקדם לאט לאט. במסיבת סוף השנה, חיכתה לי הפתעה. אני די 'כעסתי' אז על המחנך שלו, שלא גילה לי את הסוד עוד קודם לכן. במסיבת הסיום, המחנך הזה פנה אלי בפני כולם ואמר: 'מתניה, אני רוצה להגיד לך שקיבלתי כמה טלפונים מהישיבות הכי טובות בארץ, וכולם מתחננים שאני אשכנע את הילד הזה לבוא אליהם לישיבה!'

כל הצוות היה בשוק מהסיפור הזה. אף אחד לא האמין שהתלמיד עם הקשיים הכל כך גדולים, שהיה 'על הפנים' בכל הצדדים האפשריים, הפך לסיפור הצלחה! ההורים שלו באו להיפגש איתי, וממש בכינו ביחד בחדר. המשפט שכולם אמרו היה 'מי היה מאמין!'. כיום הילד הזה לומד בישיבת הסדר... מה שמאוד עזר להצליח בגדול, היה

"בשנים האחרונות נוספים עוד ועוד מחקרים שמעידים על כך שהמוח הוא גמיש, ואפשר לאמן אותו ולפתח אותו באופן משמעותי גם בקרב אנשים עם לקויות שונות"

חורף טוב נפתח עם ספר טוב ובגשם של מבצעים

תנ"ך

מידה כנגד מידה
ד"ר יהונתן יעקבס

עצב נבו
פרופ' יעקב בלידשטיין

תורה וקמח
פרופ' יהושע ליברמן

מאבק על הזהות
פרופ' אלי עסיס

פרקי האבות
הרב יואל בן-נון

דוד ובת שבע
הרב יעקב מדרן

היא שיחתי
הרב שוקי רייס

איכה
פרופ' אלי עסיס

איוב
הרב יעקב מדרן

בראשית
פרופ' יונתן גרוסמן

מגילת רות
פרופ' יונתן גרוסמן

יעקב
פרופ' יונתן גרוסמן

המקראות
המתחדשים
הרב יעקב מדרן

פרקי ישעיהו
הרב מרדכי ברויאר

הגות ועיון

עין בעין
ד"ר חגי שטמלר

סדרת משנת
ארץ ישראל
פרופ' זאב ספראי

מדע תורתך
הרב יהודה ברנדס

אמונות ודעות
בעולמו של רש"י
פרופ' אברהם גרוסמן

לא
בשמים היא
פרופ' שלום רוזנברג

בן יהודע
ד"ר מיכאל גרוס

והיו
לאחדים בידך
הרב יובל שרלו

חינוך

רחבה
מצוותך
ד"ר דניאל גוטמנכר

לנטוע
שמים
הרב דוד פוקס

והארץ נתן
לבני אדם
הרב יהודה עמיטל

על פי
דרכו
הרב יהודה ברנדס

ועוד עשרות ספרים
עד 80% הנחה

היכנסו לאתר המכירות www.books.herzog.ac.il

ואם הרב יגיד לך לקפוץ מהגג?

איתי אסמן

לא זכיתי לפגוש בחיי. הרגשתי שאכפת לו מכל יהודי וגם ממני בפרט, והרגשתי שהוא מכבד את הבחירה החופשית שלי, ושבושם פנים ואופן הוא לא בא להחליף את השכל שלי אלא ללמד אותי איך להדליק את אש הנשמה האישית שלי, לאחר מכן התחלתי גם ללמוד ספרי הלכה כדי לדעת איך לקיים מצוות. כך גם בשיחות שלי עם אנשים שרחוקים מתורה אני מכבד מאוד את המרחב האישי שלהם ומשתדל ללכת בדרכו של הרב הס' זצ"ל, לעזור להדליק את האש שנמצאת בכל יהודי אך לדעת שזו עבודה שמוטלת עליו ובכוחותיו, ואני לא אוכל לעולם להחליף אותו אלא רק לסייע.

בטענה החילונית שלא רוצה לקבל תלות מסמכות רוחנית יש נקודת אמת, וכך כותב הרב קוק זצ"ל: "כל מה שנכנס בנשמה אחת מהשפעת חברתה, אף על פי שמועיל לה הדבר מאיזה צד, שסוף סוף הוא מקנה לה איזו ידיעה או איזו הרגשה טובה ומועילה לפעמים, הוא עם זה מוזיק לה גם כן, במה שהוא מערב יסוד זר במהותה. ואין העולם משתלם כי אם

התפיסה החילונית מזולזלת בצורך של אנשים לשאול רבנים

במעמד של שלילת ההשפעה הזרה", כלומר, הפחד להקשיב לרבנים הוא פחד מהשפעה זרה, פחד שרב יגיד לי משהו שלא מתאים לי. הדרך להפיג את הפחד הזה, הוא ללמוד ביחד בחברותא, ללמד את האדם להקשיב לנשמתו יחד עם ההבנה שהתורה היא חכמה אלוקית נשגבה. אנחנו רוצים ללמוד מה ה' אומר דרך התורה ודרך הצינור הפרטי שמתאים לנו. יש להתחיל ללמוד עם האדם בתחילת הדרך את מה שליבו חפץ, להקשיב לסברותיו ולהבין את הלך נפשו, הדבר לא בא לבטל את חשיבות ההקשבה לרב בהתפתחות הנפשיות (שבע"ה אקדיש לזה מאמר נפרד) אלא להבין את החשש מהשפעה זרה ואת הצורך בעצמאות רוחנית. וכך אכן יהיה לעתיד לבוא כמבואר בנביא ירמיהו "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם".

asmanitai@gmail.com

אחרי שחזרתי בתשובה התביישתי ללכת עם כיפה כי פחדתי שיעליבו אותי לכן הלכתי עם כובע גרב (זה היה בחורף), הדברים היו מבוררים בתוכי בצורה גרעינית אך לא ידעתי לענות בצורה מפורטת וברורה לאנשים ששאלו אותי שאלות אישיות על האמונה שלי. יום אחד קיבלתי אישור שחרור מהצבא ללכת ללוויה של בן כיתתי שהיה חייל בצבא ונרצח (אולג שייחט הי"ד), בבית הקברות פגשתי את החברים מהתיכון שלא ראיתי שנה. לאחר שהלוויה הסתיימה אחד החברים מהכיתה אמר לי "איתי אתה נראה כמו דוס" הסמקתי

ואמרתי לו שאני באמת דוס, הוא צחק. כדי להוכיח לו הוצאתי את הציציות החוצה (בבית הקברות הם היו בפנים), הוא היה בהלם וניסה להבין מה קרה לי, זה היה נראה לו בלתי אפשרי, הוא אמר לי "אבל היית בנאדם חכם", כאילו רק טיפשים חוזרים בתשובה, ואז שאל אותי "ואם הרב יגיד לך לקפוץ מהגג?" עניתי לו שהרב שלי לא יגיד לי דברים כאלו.

התפיסה החילונית הקלאסית מזולזלת בצורך של אנשים לשאול כל הזמן רבנים, למה אדם לא יכול להסתדר לבדו? מדוע הוא צריך סמכות רוחנית כל חייו? גם מי שלומד באקדמיה לא מחובר לפרופסורים כל החיים. הדבר מבהיל אנשים רציונליים משום שהם רוצים להיות עצמאיים וחופשים ולא תלויים באף אחד. החירות היא ערך מאוד חשוב, ולכן התפיסה הדתית שבה אנשים כפופים לרבנים מרחיקה את אוהבי החירות. גם אותי המחשבה אודות כפיפות לרבנים הרחיקה מהתורה, עד שנפגשתי עם ספריו של הרב ישראל הס' זצ"ל. בספריו הבהירים הוא תמיד מדגיש את העובדה שהוא רק מסייע לנטוע את יסודות האמונה אך לא בא להחליף את הלומד, וכך הוא כותב בספרו "אמונות": "עלי להדליק פנסים, גם אם בעליהם לא ידלקו בהמשך באורם העצמי. זו מהותה של אהבת ישראל - לפעול למען הזולת גם כשאינן לי כל טובה ותועלת מכך. אני רק המוט הארוך המגיש את האש שבקצהו אל הפנס (פנס הרחוב, קודם המצאת החשמל). אם ידלק, תהיה זו אשו הפרטית של הזולת, האצורה בנשמתו". דבריו שבו את ליבי והתחלתי ללמוד בשקיקה את יסודות האמונה בספריו, זו הייתה הפעם הראשונה בחיי שנתתי אמון ברב (שלצערי

הצטרפות לקבוצת ווטאספ של טיפ יומי לקירוב
נא לשלוח הודעה ל-052-5665005

היו שותפים - ראשיהודי! התרומות מוכרות לצרכי חס. הקישו בגוגל: "תורמים לראשיהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרוקו ברקוד:

זרכים עם חיוק (:)

קומיקס ילדים "הגיע הזמן" 9 ספרים רק ב-399

להזמנות: 02-6791122, 052-5665005, www.roshey.org

ספרי די"ר חנה קטן, מארז מיוחד

מתחילה לחיים

ביחד • חיי אישה • חיי משפחה • אישי נשי

עטופה ברחמים מתנה בקניית 2 ספרים מספרי חנה קטן

02-5667118

מבצעים והטבות לחבר מועדון באתר:
www.beitel.co.il

חנות ההוצאה: רחוב כנפי נשרים 13 ירושלים (חנות דני ספרים)

ספריית בית אל

התנועות
התנועות

הרב חיים שלום דייטש

ראש השנה לתענוג

נפגע אצלו. למען האמת, לא רק התענוג מהלימוד נפגע, אלא גם מתחילות להתעורר בעיות וספקות באמונה. בגלל העניין הזה, חסידים היו מקפידים מאוד על טבילה במקווה. לטבילה יש כמה מעלות, ואחת מהן היא המעלה של הורדת הלכלוך של התאוות. כשהפגם של התאוה מתנקה, אז גם חוסר האמונה נעלם.

שמעתי פעם סיפור מר' שלמה חיים קסלמן, על

המשפיע ר' שמואל גרונם אסתרמן, שהיה משפיע בשיבת 'תומכי תמימים' בימי הרבי הרש"ב. בוקר אחד, הגיע לר' גרונם לישיבה בעל-בית יהודי שהתגורר סמוך לישיבה, בבהלה גדולה. הוא התחיל לצעוק שיש לו ספיקות באמונה, והוא לא יודע מה לעשות. ר' גרונם אמר לו בפשטות, שכנראה הוא פגם במקרה לילה, ולכן שילך קודם כל למקווה. היהודי אכן חזר אחרי טבילה במקווה - רגוע ושמוח, ואמר שכל הספקות נעלמו. כמוכן שהמקווה לא הסביר לו כלום, אלא טיהר אותו מהתאוות, ובמיוחד תאוות שמצריכות טבילה, ובדרך ממילא הוא קיבל חזרה את האמונה.

בעניין הזה, יש מאמר חז"ל שאומר כך: "עד שאדם מתפלל על דברי תורה שיכנסו בתוך מעיו יתפלל על אכילה ושתיה שלא יכנסו בתוך מעיו". המקור לעניין הזה הוא לאו דווקא בחסידות, אלא עיקרון שקבעו חז"ל - אדם ששקוע בתאוות של אכילה ושתיה, זה תופס חלק מהפנימיות שלו, ושם 'אין מקום' לדברי התורה להיכנס. גם אם הוא לומד תורה, היא לא נכנסת אליו פנימה. כאשר אדם מתענג מדבר מסוים, הוא ממלא את כל האישיות שלו.

התענוג מכניס את אותו עניין פנימה, בצורה שלימה יותר. באכילה למשל, כאשר אדם אוכל עם תענוג, האוכל בריא יותר בשבילו. בט"ו בשבט, אנחנו מקבלים את המתנה של התענוג

ט"ו בשבט הוא מתנה טובה שהקדוש ברוך הוא נותן לנו. האילן מרמז על התורה - "אילנא דחיי", ופירות האילן מרמזים על המתיקות והתענוג בלימוד התורה ובעבודת ה'. ראש השנה לפירות האילן הוא יום של גילוי של נקודת שורש פנימית, שממנה מתמלא לימוד התורה של כל השנה בתענוג נפלא.

חשוב מאוד לנצל את המתנה האלוקית של היום הזה - התענוג בלימוד התורה. אם אדם חשוב בא לתת לנו מתנה, ואנחנו חלילה מתעלמים ממנו, יש בזה גם הפסד גדול של המתנה, וגם בזיון כלפי אותו אדם חשוב. חז"ל אומרים, שאדם שוטה הוא כזה ש"מאבד מה שנותנים לו". שוטה, לא מבין מה נותנים לו, ולא יודע אם יש לו חיסרון או לא. אסור לנו להיות שוטים גם בקשר לט"ו בשבט, ולנצל את נתינת הכוח שיש ביום הזה, להכניס תענוג בלימוד התורה.

לכל יהודי, יש גם זמנים שהלימוד לא כל כך מביא לו תענוג. הוא מרגיש שיהיה לו תענוג גדול יותר בעניין גשמי, אבל בט"ו בשבט ניתן להתעלות. הקדוש ברוך הוא נותן ליהודי מתנה, שתהיה לו אפשרות של התענגות בלימוד התורה במהלך כל השנה.

אם יש בעיה, ולא רואים שהמתנה הזאת באמת פועלת, סימן שצריך ללכת לרופא. כשיש חיסרון באיברים של האדם, הוא מחפש כל מיני עצות והולך לשאול רופא מה לעשות. אם יש בעיה במימוש של המתנה הרוחנית של תענוג בלימוד התורה, צריך ללכת לרופאים של הנשמה, כלומר - רבוינו הקדושים, ולשמע מהם מה צריך לעשות.

בספרי חסידות כתוב, שאם אדם מנצל את היכולת שלו להתענג מדברים לא טובים, הוא יוצר חסימה לתענוג בלימוד התורה. הקדוש ברוך הוא אמנם נותן אפשרות לתענוג בדברי תורה, אבל גם נותן בחירה לאדם. אם אדם מחליף את הכוח של התענוג מדברים טובים, להתענג בעניינים שליליים של תאוות עולם הזה, התענוג מהתורה

ט"ו בשבט הוא יום שיכול לשנות את עולם המונחים שלנו. רק דמיינו את עצמכם פותחים גמרא וטועמים בה טעם גן עדן, או נלחמים ביצר הרע מתוך שמחה ואושר < מה ביקש הרבי מליובאוויטש בפתק שקרע לגזרים, וכיצד מקווה מפוגג ספקות באמונה ?

בתורה, ועל ידו היא נספגת בנו טוב יותר.

השאלה הגדולה היא מה עלינו לעשות בפועל כדי באמת להרגיש את התענוג בקדושה. לרבי יש כמה מאמרים על ט"ו בשבט בספר 'תורת מנחם'. במאמר הראשון, הוא מתייחס לשאלה הזאת, ומבאר שאמנם התענוג בצורתו האמתית, כפי שהוא צריך להיות, הוא תענוג מהרוחניות של תורה, אבל אפשר להתחיל משמחה פשוטה של למדנות - אדם שמח כשהוא מצליח לפצח סוגיה ולהבין רעיון מורכב. ובתוך אותה שמחה טמון עמוק לפנינו מעומק.

התורה היא התענוג של הקדוש ברוך הוא, כפי שכתוב במשלי שהתורה אומרת: "וְאֵיךְ הִיא שֶׁשְׂשׂוּעִים יוֹם יוֹם, מִשְׁחָקָה לְפָנָיו כְּכֹל עֵת". אז בתוך התענוג השכלי-הלמדני, טמון עונג התורה מצד המהות שלה, היהודי קשור לשעשועים האמתיים שלפני הקדוש ברוך הוא. התענוג הגלוי מצד השכל, קשור לתענוג הפנימי של שעשועים עליונים.

הדרך לנצל שפע של ימי סגולה, ולמשוך אותו לכל השנה, היא הדרך של התעוררות הרצון. ישנן גם סגולות רוחניות במצוות - כמו למרות שבתפילין יש סגולה לשעבד את המוח והלב לעבודת ה'. למרות שהתפילין יכולות לעזור, אם היהודי לא רוצה להתקדם בזה, שום דבר לא יעזור. **הקדוש ברוך הוא לא נותן שום דרגה בכוח - אנחנו צריכים לרצות.** בט"ו בשבט הרצון צריך להיות מכוון לקבלת תענוג בלימוד תורה, ויכולת התמדה בתורה. בוודאי שלהתועד ולדבר על העניין של ט"ו בשבט עוזר לעורר את הרצון. בעקבות הדיבורים מתפתח הרצון, וכך זוכים לדבקות אמתית בתורה. בשלב הבא, צריך למצוא את התענוג בפועל, כך שאם יש ליהודי סוגיה שהוא מרגיש בה חיות מיוחדת, יש לה זכות קדימה.

לחיים!!

המשנה במסכת ראש השנה, מונה ארבעה ראשי שנים בלוח השנה. ראש השנה הרביעי ברשימה, הוא ט"ו בשבט. אמנם כל אחד מארבעת ראשי השנים הללו חל בתאריך שונה, אבל מכיוון שכולם נכללים באותה משנה, מצד הפנימיות, הם קשורים זה עם זה, ומשפיעים זה על זה. באותו מאמר של הרבי, הוא מבאר שט"ו בשבט, בתור ראש השנה, שבו משפיע הקדוש ברוך הוא את התענוג בקדושה, משפיע את עניין התענוג גם לשאר ראשי השנים. למשל, ראש השנה הראשון שמופיע במשנה - א' ניסן, הוא ראש השנה למידת היראה. בפסח מביאים את העומר, שהוא קרבן שעורים, והשעורים מרמזות על מידת היראה. בט"ו בשבט, אנחנו מקבלים כוח של תענוג כל כך גדול, עד כדי שנוכל להיות יראים מתוך תענוג!

כמוכן שיש מקום לשאול - לכאורה כשאדם מפתח הוא במצב של ההפך מהתענוג! הוא רק מחפש איך להיפטר ממה שמפחיד אותו, ובוודאי שהוא לא מתענג על היראה! אך למרות זאת, יש מושג של יראה מתוך תענוג, ואפשר היה לראות אותה מתקיימת בפועל אצל הרבי זי"ע. כשהרבי היה מגיע, החסידים היו נדחפים קדימה, כדי להצליח להתקרב אליו כמה שיותר. מצד שני, מי שהצליח להיות קרוב יותר לרבי, היה גם יותר מתמלא יראה. אתם יודעים, אם הרבי היה מסתכל על יהודי מקרוב, היהודי היה מתמלא יראה ופחד. היה ממש שילוב כזה - תענוג לעמוד קרוב לרבי, ויחד עם זה, פחד ויראה. ראיתי כמה וכמה חסידים, שלפני הכניסה ליחידות אצל הרבי ממש רעדו מפחד, אבל ביחד עם זה, הפחד היה מתוך תענוג ושמחה, על הזכות להיכנס לרבי.

ישנם עוד מצבים רבים, שבהם אפשר לפגוש יראה מתוך תענוג. אם יצא לכם פעם להשתתף באפיית מצות בחבורה, בוודאי ראיתם בעיניכם יראה מתוך תענוג. כשעוסקים באפיית מצות שומרים על כל דיוק וחומרה, שמירה מתוך יראה רצינית - ויחד עם זה, כל מי שמשתתף באפיית מצות יודע, שזאת עבודה ממש נפלאה, והיא נעשית כולה מתוך תענוג גדול. אף אחד מבני החבורה לא אומר באמצע: 'אוי! מתי כבר נגמור את העבודה...! לא תמצאו אפילו משהו שרק חושב בצורה כזאת. זאת דוגמא מוחשית ליראה שבאה עם תענוג. הכוח לתענוג הזה, נמשך מלמעלה ביום ט"ו בשבט.

כשנוכח לקבל תענוג בט"ו בשבט, בעזרת ה' כל השנה תהיה מלאה תענוג, ואפילו עבודה של קבלת עול תהיה מתוך תענוג. עין החיים של ט"ו בשבט, יביא לנו את גן העדן לעולם הזה, כמו

שהיה לפני חטא עץ הדעת. הרבי מוסיף ואומר, שמבין ארבעת ראשי השנים, רק ט"ו בשבט, ראש השנה לאילנות, חל באמצע החודש, כאשר הירח במילואו. כידוע, מיעוט הלבנה מראה על חוסר שלימות, וירידה במדרגה של העולם. הופעה של תענוג יכולה להיות רק כאשר מגיעה השלימות, ולכן ט"ו בשבט, מקור התענוג, חל בט"ו בחודש, כאשר הלבנה בשלמותה.

לחיים!

גם כשיותר קשה, בין אם זה בלימוד גמרא בעיון, ובין אם זה בעבודת ה' או בשאר דברים, אפשר לפתח את התענוג על ידי הדעת. החכמה והבינה עדיין לא מביאות להתקשרות, ודווקא הדעת יוצרת התקשרות וחיבור, והיא מובילה בסופו של דבר לתענוג. כשאדם לומד גמרא או משנה רק פעם אחת, ואחר כך עובר מיד לגמרא אחרת, לא יהיה לו תענוג מהלימוד. רק אם חוזרים ולומדים פעם ועוד פעם את אותה סוגיה, ומבינים אותה יותר ויותר, אז גם מגיע התענוג מהלימוד. החזרה היא עבודה של הדעת. ההתגלות הראשונה, התפיסה הראשונה של הסוגיה, נעשית בחכמה ובינה, והחזרה והעמקה, ויחד איתה ההתקשרות, היא העבודה של הדעת שמביאה תענוג.

ר' איצ'ה המתמיד, היה אחד מגדולי החסידים בדור הקודם. הוא אמר פעם, שכל למדן צריך לבדוק את עצמו מידי פעם, אם הוא התקדם או חלילה נסוג בלימוד שלו. הדרך לבדוק, היא על ידי סוגיה שחוזרים ללמוד אותה כל כמה זמן מחדש, ולפי ההבנה בסוגיה אפשר לראות מה המצב. ר' איצ'ה עצמו אמר שהעניין הזה נכון גם בחסידות, והוא סיפר שיש לו מאמר קבוע שהוא חוזר אליו מידי פעם ולומד אותו שוב, וכך הוא רואה מה המצב שלו בעבודת ה' ובלומד החסידות.

דרך נוספת לקנות תענוג בלימוד נגלה או חסידות, היא ללמד אחרים. בחב"ד, הרבי דחף לעניין הזה, שהבחורים צריכים ללמד ולהאיר לאחרים. אמירת פלפולים על ידי הבחורים, היה חידוש גדול של הרבי לגבי ישיבות חב"ד, והחסידים הזקנים התקשו לקבל אותו. הם היו רגילים שמדברים על לימוד של תורה לשמה, ואומרים בפומבי פלפולים של נגלה ואפילו

ופתאים

חסידות. היו כמה מזקני החסידים שהיה להם ממש משבר מהחידוש הזה... שיאמרו פלפולים בחסידות? הרי אדם שאומר פלפול מתמלא בישות וגאוה! איך ישות וחסידות ילכו ביחד? אבל ככה זה - **כשיש תענוג יש גם ישות, אבל החשיבות של התענוג גוברת.** על 'ביטול' עובדים בזמנים אחרים. בכל אופן, כשאדם מכין ומלמד סוגיה, בנגלה או בחסידות, הוא שקוע בעניין עד הסוף, וכך הוא זוכה לתענוג בלימוד.

מעבר לאלה, ישנה עוד דרך לקנות את התענוג, והיא התפילה. לומר תהילים עבור לימוד מתוך תענוג, ולכוון בתפילות שמונה עשרה במילים "פתח ליבי בתורתך!" זאת בקשה מפורשת על התענוג בתורה. **אתם יודעים שהחסידים סיפרו על הרבי סיפור מבהיל.** הרבי היה הולך הרבה לציון של הרבי הריי"צ, לפעמים פעם או פעמיים בשבוע, עם מכתבים שקיבל מכל העולם, וקורא אותם שם. בכל פעם הוא היה כותב גם מכתב של פ"ג - פדיון נפש עבור עצמו. הרבי נהג לקרוע את פתקי הפ"ג, אבל החסידים אספו פעם את החתיכות של הנייר וחיברו אותן מחדש, כדי לראות מה הרבי ביקש. הם ראו שהוא כתב רק דבר אחד על עצמו - "פתיחת הלב בתורה!"

הלב הוא המרגיש את התענוג, ולכן אנחנו לא מתפללים לפתיחת המוח אלא לפתיחת הלב. כדי להבין אמנם צריך שכל, אבל בשביל התענוג צריך פתיחת הלב. כדי לקבל 'געשמאק' משורה בגמרא, מסברא מתוקה, צריך פתיחת הלב. אם באמת יהיה לנו תענוג בלימוד תורה, אפשר יהיה לפטר את כל המשגיחים בשיבות. לא יצטרכו שום פיקוח. יהיה לנו גן עדן, כאן בעולם הזה. הקדוש ברוך הוא יעזור, שנצל את הסגולה של ט"ו בשבט כראוי! לחיים!! שנוכח לתענוג בלימוד התורה!

אם מזונותיו של אדם קבועים לו מראש השנה עד ראש השנה, איך נדע כמה עלינו לעבוד? שעות נוספות, להוסיף עבודות וכד'?

על האדם להפריד בין חובת ההשתדלות שלו, שיש לה כללים משלה, לבין הבטחון בה'. הבטחון הוא אמוני-פנימי, אבל הוא לא עוקר מהאדם את החיוב למלא את האחריות המוטלת עליו. לכן, מצד העמדה הנפשית הפנימית אדם ודאי צריך להאמין שהכל מאת ה' יתברך, והוא זן "מביצי כינים ועד קרני ראמים", וכפי שאנו אומרים בי"ג העיקרים, ש"הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים".

אומנם כשאדם בא לבחון את אחריותו בפרנסה, הדרך הנכונה היא לראות את מנהג העולם. וכמובן יש במנהגים דרכים שונות, ואין לחפש מנהג של אנשים רחוקים מתורה ואמונה אלא דווקא לנהוג כאנשים כערכו, הדבוקים בה' יתברך ומנהלים את עולמם בבריאות גופנית ונפשית בהדרכת תלמידי חכמים. ורבותינו הדריכו שבעניינים אלה יעשה כפי הנהוג על ידי סביבת הדומים לו, וכמובן שהאדם צריך לשאוף שסביבתו הדומה לו תהיה מורכבת מאנשי מעלה, ככל העולה בידו.

אם הגלות היא עונש שרק כשנתקן אותו תבוא הגאולה, נראה שהיא רק מתרחקת...

רבותינו נחלקו האם משיח בא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב. הדעה הראשונה מתאימה מאוד לשאלה, מפני שהיא מניחה שעל ידי הגלות יזדככו ישראל עד שתשלם עבודת הזיכרון, ואז תבוא הגאולה. וכמובן שדרך זו אינה זקוקה להסבר, מפני שפשוט על מה זוכה דור שלם כזה לגאולה. אבל הדעה השנייה האומרת שהגאולה תבוא בדור שכולו חייב נראית תמוהה ביותר, שהרי אם דורות פחות חוטאים לא זכו לגאולה, למה יזכה דור שכזה?

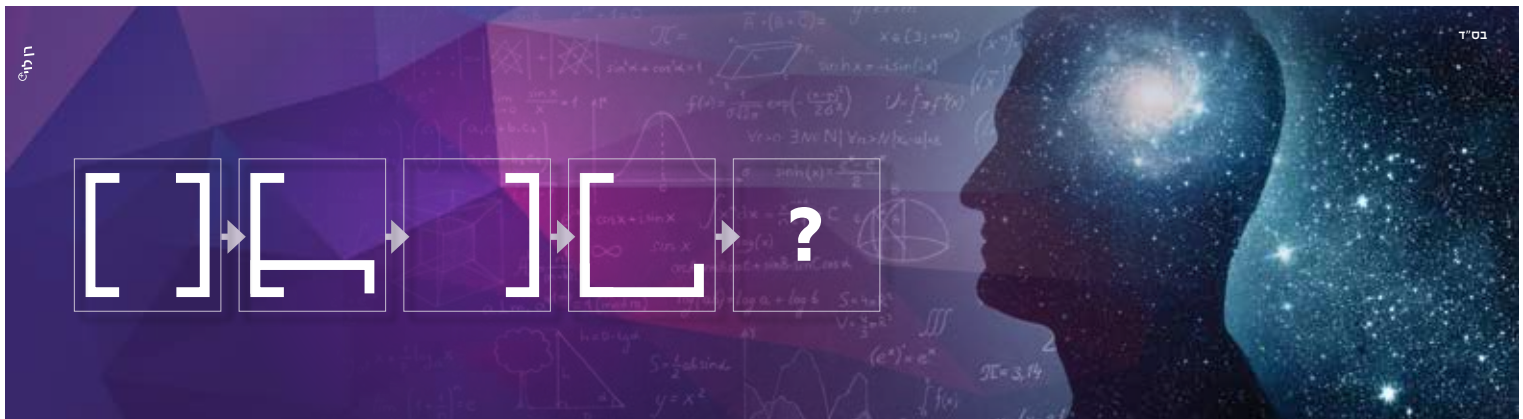
במקום אחר אומרים חז"ל ששתי הדעות יכולות להתכנס למקום אחד, כך שהדור שבן דוד יבוא בו יהיה טוב בפנימיותו ורע בחיצוניותו. כמו תפוח המופיעה בחלק ממחלות הילדים, שכשהיא מתפרצת זהו סימן שהילד כבר אינו מדבק, שהרי היא מוציאה את כל הרעלים החוצה ולכן מבטאת את הריפוי ולא את המחלה. דור שכולו חייב זהו דור שכל הרעלים שהצטברו יוצאים בו החוצה, ועל ידי זה הפנימיות הטובה שבו מתגלה ואם כן כולו זכאי. הפרשת הפסולת, עם כל הכאב שמתלווה אליה, היא מזככת ומנקה. וזה סוד הכתוב "כולו הפך לבן - טהור הוא".

איך לבחור אולפנה שמתאימה לך?

זו שאלה מאוד קשה, מכיוון שאיני מכיר אפילו אדם אחד שמכיר היטב את כל האולפנות וגם יכיר היטב את השואלת וידע ליעץ לך לאן ללכת. אבל טבע העולם הוא שהקדוש ברוך הוא מסובב כל אחד בעניינים ובהקשרים שהוא בוחר בשבילנו, ולכן המורות והדמויות שמסביבך, החברות שכבר הלכו לכל מיני אולפנות, וכמובן ההורים, שבדרך כלל מאוד אכפתיים ורוצים את טובת בתם - את כל אלה הקדוש ברוך הוא שלח לך כדי שיעצו ויכוונו ויסייעו בבחירותיך.

הקב"ה אינו מנהל את עולמו כדי שנוכל לבחור בחירה טהרנית-אובייקטיבית, אלא שהמקום שהוא שם אותנו בו עם האנשים שסובבים אותנו הם חלק מהדרך שהוא רצה בשבילנו, לטובתנו, לעשות את תפקידנו לתקן את עצמנו.

אני מברך אותך שתמצאי את המקום הנכון לך, לא התאורטי והמופשט אלא הממשי, ותשמחי בבחירתך ולא תעסקי בשאלה של "אילו הייתי בוחרת משהו אחר...", שעלולה לכבות את הטוב הגדול שהקב"ה שולח אלינו.

פתרת? מקומך איתנו « יום פתוח בזום כ"ה שבט | 27.1 | בשעה 16:30

שידור בדף הפייסבוק ובאתר המרכז האקדמי לב

תואר שני
- הנדסת תקשורת מחשבים *M.Sc.
- כריית מידע *M.Sc. DATA MINING
- פיזיקה יישומית / הנדסת אלקטרו אופטיקה M.Sc.
- סינוד *M.S.N. + Nurse Practitioner
- סינוד *M.S.N.

הפקולטה לניהול B.A.
- חשבונאות ומערכות מידע
- מנהל עסקים
המכינה לאקדמיה
- מכינת רענון
- מכינה מלאה

הפקולטה למדעי החיים והבריאות
- סינוד B.S.N.
- ביואינומטריקה B.Sc.
- רוקחות B.Sc. Pharm
- בשיתוף האוניברסיטה העברית

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.
- פיזיקה שימושית / הנדסת אלקטרו-אופטיקה
- הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
- הנדסת תוכנה
- הנדסת מערכות תקשורת
- הנדסת תעשייה וניהול
- מדעי המחשב

שכר לימוד אוניברסיטאי | שנה ראשונה חנים לבוגרי צבא ושירות לאומי | בכסף לנהלי המרכז האקדמי לב

International Program:
Computer Science
Business Administration

www.jct.ac.il | 054-393233 | 054-3232080

***3239**
מפוסט טל | רח' בית הדמוס 7, גבעת שאול, ירושלים | 054-393233
מפוסט ב | רח' הועד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים | 054-3232080